

GŁOS WIELKOPOLSKI

Ukazuje się od 16 lutego 1945

Poznań, piątek 28 września 1984

Cena 5 zł

Nr 230 (12 309) ▲ Wyd. 2

PL ISSN 0137-9186 ▲ Nr indeksu 35028

ROZMOWA
Z LESZKIEM BROJANOWSKIM
PRZEWODNICZĄCYM
KRAJOWEJ RADY
ZWIĄZKU ZAWODOWEGO
PRACOWNIKÓW PRZEMYSŁU
POLIGRAFICZNEGO PRL

RUCH SILNY JEDNOŚCIĄ

— Wasz związek należy do nielicznych w kraju, które stanowią jednolitą organizację związkową, w odróżnieniu od federacji.

— Jesteśmy najstarszym związkiem w Polsce i kontynuujemy prawie 115-letnie tradycje ruchu związkowego drukarzy. W styczniu przyszłego roku minie dokładnie 115 lat od momentu, kiedy drukarze lwowscy wygrali tak zwany strajk cennikowy, będący pierwszym sporem zbiorowym. Obecnie nasz związek przyjął formułę jednolitej struktury, jedną z czterech istniejących obecnie w kraju. — Jak rozwija się Związek Zawodowy Poligrafów po zjeździe założycielskim?

— Zjazd odbył się w październiku ubiegłego roku bez pośrednio po rejestracji. W tym okresie w związku skupionych było 68 organizacji zakładowych, zrzeszających 12 tys. członków. Obecnie w związku działa 108 zakładowych rad oraz 18 300 członków, co stanowi około 40 procent zatrudnionych. Chciałbym podkreślić, że wszystkie organizacje związkowe działające w przemyśle poligraficznym skupione są w naszych szeregach.

— Co wysuwa się na plan pierwszy w tej działalności?

— Najwięcej miejsca zajmują sprawy warunków socjalno-bytowych pracowników. Oznacza to m. in. udział związku w kontroli i współorganizacji wczasów i kolonii, opracowanie i realizację programu działalności sportowo-rekreacyjnej. Na tym bardzo nam zależy, ponieważ poligrafia jest przemysłem szczególnie szkodliwym. Zajmujemy się też sprawami ekonomicznymi. Angażujemy się w realizację programu modernizacji przemysłu poligraficznego głównie z myślą, aby wpłynęło to na poprawę warunków pracy ludzi i podniesienie standardu ich życia, przede wszystkim przez zwiększone zarobki.

— Jak związek poligrafów widzi przyszłość ruchu związkowego w Polsce?

— Uchwała zjazdu założycielskiego zobowiązała nas do działania w celu integracji ruchu związkowego.

Jesteśmy od początku za integracją, od chwili powstania kolegium przewodniczących. Ogólnopolska reprezentacja związkowa nie powinna mieć — naszym zdaniem — funkcji dyrektywnych wobec związków. Reprezentowanie ruchu związkowego musi odbywać się przy pełnym poszanowaniu niezależności i samorządności poszczególnych organizacji, co pozwoli na uniknięcie błędów, które zdarzały się w przeszłości. (PAP)

Narada w URM z udziałem robotników

Rozwój bezpośredniej współpracy przedsiębiorstw polskich i radzieckich

(PAP) W Pałacu Rady Ministrów w Warszawie pod przewodnictwem I sekretarza KC PZPR, premiera gen. armii Wojciecha Jaruzelskiego odbyła się narada na temat rozwoju bez pośredniej współpracy przedsiębiorstw Polski i ZSRR. Jej celem jest podsumowanie do tychczasowej realizacji programu bezpośredniej współpracy przedsiębiorstw polskich i radzieckich, prezentacja najważniejszych dokonań oraz określenie działań służących dalszej aktywizacji tego istotnego elementu współpracy gospodarczej i politycznej z ZSRR.

Otwierając spotkanie Wojciech Jaruzelski podkreślił, że jest ono kolejnym przejawem codziennej praktyki zasięgania przez kierownictwo partii i państwa opinii różnych środowisk społecznych, zwłaszcza przedstawicieli klasy robotniczej, w sprawach dla Polski najważniejszych. Tematyka

dzisiejszej narady — stwierdził premier — ma wyjątkowe znaczenie, chodzi bowiem o dalszą integrację i specjalizację gospodarczą Polski w ramach współpracy krajów RWPG. W tym kierunku uczyniliśmy już poważny krok na przód, wyciągając wnioski z gorzkich doświadczeń ostatnich lat. Rozwój naszego kraju opierać musimy na niezawodnej partnerskiej współpracy z krajami socjalistycznymi, a głównie z ZSRR.

We wprowadzeniu do dyskusji wicepremier Zbigniew Szalajda podkreślił, iż **niezmiennie, w całej 40-letniej historii Polskiej Ludowej ZSRR jest naszym najważniejszym partnerem.** W latach trudnych dla socjalistycznej Polski raz jeszcze okazało się, że zawsze możemy liczyć na internacjonalistyczną pomoc ze strony ZSRR. Coraz silniejsze stają się nasze powiąza-

nia kooperacyjne i specjalizacyjne. Na ich wagę dla naszego przemysłu wskazuje fakt, że właśnie w tych branżach i przedsiębiorstwach, które ściśle związane były z partnerami radzieckimi, spadek produkcji w latach 1980 — 82 był zdecydowanie najmniejszy.

Jednym z elementów aktywizujących naszą współpracę — stwierdził wicepremier — było podjęcie w końcu ub. r. współpracy w ramach bezpośrednich powiązań polskich i radzieckich przedsiębiorstw i organizacji o pokrewnym profilu produkcyjnym. Przyjęto w tej sprawie odpowiednie uzgodnienia.

W ciągu trzech kwartałów br. odbyły się 53 spotkania partnerskich przedsiębiorstw. Już obecnie zostało podpisanych 21 wspólnych porozumień lub planów pracy bez-

Dokończenie na str. 2

Wyjazdowe plenum KW PZPR w Kaliszu

O umacnianie robotniczego charakteru partii

INFORMACJA WŁASNA

Umocnienie robotniczego charakteru partii w świetle uchwały XVI Plenum KC PZPR, było wczoraj tematem obrad wyjazdowego posiedzenia Plenum KW PZPR w Kaliszu, które odbyło się w Zakładach Naprawczych Taboru Kolejowego w Ostrowie Wielkopolskim będących największym skupiskiem klasy robotniczej w woj. kaliskim. W obradach wzięł udział członek Biura Politycznego, sekretarz KC PZPR Tadeusz Porębski. Na plenum zaproszono również 57-osobową grupę robotników z czołowych zakładów pracy regionu, w tym 20 bezpartyjnych. Obecni byli również uczestnicy XVI Plenum KC PZPR.

Przed rozpoczęciem obrad uczestnicy plenum oraz zaproszeni goście zwrócili uwagę na sprawy remontowe ostrowskich ZNTK, gdzie bezpośrednio przy stanowiskach pracy przeprowadzili rozmowy z pracownikami po rannej zmianie.

Uczestnicy plenum szukali odpowiedzi na wynikające z zadań XVI Plenum KC PZPR pytania: **jak kształtować klasę robotniczą, co robić by zwiększyć udział robotników na decyzje partyjne i administracyjne, co utrudnia i hamuje umocnienie robotniczo-chłopskiego trzonu partii.** Jak skutecznie oddziaływać na inne środowiska społeczno-zawodowe, jakimi sposobami dotrzeć do młodzieży pracującej i szkolnej? Wskazywano, iż kaliska wojewódzka organizacja partyjna zrobiła w ostatnim czasie wiele na rzecz umocnienia robotniczego charakteru partii. Już obecnie robot-

nicy i rolnicy stanowią prawie 56 procent całego jej składu. Wśród nowo wstępujących do partii, robotnicy stanowią ponad 60 procent. Utrzymującym się, pozytywnym zjawiskiem jest wstępowanie do partii ludzi młodych, którzy stanowią przeszło połowę kandydatów.

Te pozytywne tendencje — podkreślono — należy utrzymywać i pogłębiać. Nie mogą one jednak przesłaniać istniejących jeszcze niedostatków pracy partyjnej w tym zakresie. Na dalsze części organizacji partyjnych nie zahamowała spadku liczebności szeregów partyjnych. Uczestnicy plenum nie ukrywali krytycznej oceny pracy tych instancji i organizacji partyjnych, które jak podkreślano — w dobrym przeciwieństwie do społeczeństwa mało skutecznie pracują na rzecz umocnienia autorytetu partii. Jako niewystarczający uznano udział robotników w pracach komisji problemowych poszczególnych instancji partyjnych, a także komisjach Komitetu Wojewódzkiego. Stąd też wniesiono na pod obrady wniosek o rozszerzenie składowości komisji o robotników. Krytycznie odniesiono się do pracy członków partii z młodzieżą. Koła ZSMP, z prawem do rekomendacji, są mało aktywne i nie wykorzystują tego atutu kształtowania świadomości młodego pokolenia.

Na zakończenie dyskusji głos zabrał Tadeusz Porębski, który z uznaniem odniósł się do inicjatyw kaliskiej wojewódzkiej organizacji partyjnej zmierzających do umocnienia autorytetu i robotniczego charakteru partii. Zaliczył do nich przeprowadzone w ostatnim czasie rozmowy

Dokończenie na str. 2

W. Jaruzelski przyjął delegację z Japonii

(PAP) Przebywając w Polsce na zaproszenie Prezydium Sejmu oficjalną delegację Izby Reprezentantów Japonii przyjął 27 bm. prezes Rady Ministrów gen. armii Wojciech Jaruzelski. Przedmiotem rozmowy były sprawy dotyczące aktualnego stanu i perspektyw rozwoju stosunków polsko-japońskich. Dokonano wymiany poglądów w sprawach między narodowych. W godzinach popołudniowych goście opuścili Warszawę.

A. Gromyko przyjęty przez J. P. de Cuellara

(PAP) Uczestniczący w XXXIX sesji Zgromadzenia Ogólnego Narodów Zjednoczonych, szef dyplomacji radzieckiej, Andriej Gromyko, spotkał się w środę w Nowym Jorku z sekretarzem generalnym ONZ, Javierem Perezem de Cuellarem.

Zanikające usługi

Kiedy coraz częściej napotykamy na najbliższej poczcie napis „Z powodu braku personelu poczta czynna od godz. 12”, a w najbliższej palni odmawiają nam przyjęcia białiny do prania „aż do odwołania”, zaś najbliższy punkt szewski zastajemy w ogóle zamknięty (i.t.d. itp. — przykłady mogłobyśmy mnożyć) — wówczas widzimy jedynie poszczególne elementy. Zjawisko samo jest dużo szersze.

Właśnie dostaliśmy dane na ten temat pomieszczone w raporcie Instytutu Rynku Wewnętrznego i Konsumpcji o stanie usług w roku 1983. Wynika z nich, że nadal, zmniejsza się potencjał usługowy, (co na własnej skórze

Z myślą o zniwach-85

Tegoroczne zniwa dopiero co się zakończyły, a rolnicy już myślą o zniwach w 1985 r. Z tą myślą dokonują już teraz stosownych zakupów. Składnice maszyn i części zamiennych przygotowane już są do obsłużenia większej liczby kupujących. Na zdjęciu w Bartoszych (Olsztyńskie) rolnicy dokonują zakupów potrzebnego sprzętu, wprawdzie wybór jest niewielki ale „gdzie” to co jest. Największym powodzeniem cieszą się sąparki do ziemniaków, parniki oraz silniki.

CAF — fot. S. Moroz

Posiedzenie Rady Państwa

(PAP) 27 bm. odbyło się w Belwederze posiedzenie Rady Państwa. Wykonując delegację ustawy o Sądzie Najwyższym Rada Państwa podjęła uchwały w sprawie statutu i regulaminu Sądu Najwyższego.

Rada Państwa powołała nowy skład Komisji Rad Narodowych i Samorządu Terytorialnego oraz Komisji Organów Kontrolni i Spraw Społeczno-

Zawodowych. Dokonała również zmian w składach innych swoich komisji.

Rada Państwa mianowała na stanowisko ambasadora nadzwyczajnego i pełnomocnego Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej: Stanisława Matoska — w Królestwie Belgii; Zbigniewa Dembowskiego — w Chińskiej Republice Ludowej; Tadeusza Zarebę — w Egipskiej Republice Arabskiej.

Przed 35 rocznicą powstania NRD

Sesja naukowa w Instytucie Zachodnim

INFORMACJA WŁASNA

Za dziesięć dni Niemiecka Republika Demokratyczna obchodzić będzie 35 rocznicę powstania. Z tej okazji Instytut Zachodni w Poznaniu zorganizował wczoraj w Pałacu Działalności na Starym Rynku sesję naukową, na którą przybył poseł nadzwyczajny Ambasady NRD w Polsce — Dieter Zibelius. Obecni byli również naukowcy z NRD, przedstawiciele poznańskiego środowiska naukowego, pracownicy Instytutu Zachodniego i dziennikarze. W sesji

uczestniczyli również sekretarze KW PZPR w Poznaniu: Jan Maćkowiak i Grzegorz Romanowski.

Po powitaniu zebranych, dyrektor Instytutu Zachodniego — profesor Antoni Czubiński wygłosił referat pt. „Rozwój NRD i jej pozycja we współczesnym świecie”.

Na wstępie przypomniał, że postępowe tradycje rewolucyjnej polityki żywej w Niemczech już na przełomie XIX i XX wieku. Z klęski rewolucji listopadowej 1918 roku w pokonanych w wojnie światowej

Dokończenie na str. 4

K. Czernienie wręczono Order Lenina

(PAP) W czwartek na Kremlu odbyła się uroczystość wręczenia Konstantinowi Czernienko Orderu Lenina i trzeciego Złotego Medalu „Sierp i Młot”.

Z upoważnienia Biura Politycznego KC KPZR i Prezydium Rady Najwyższej ZSRR

te wysokie odznaczenia wręczył członek Biura Politycznego KC Dmitrij Ustinow.

Podczas uroczystości przemówienia wygłosił Dmitrij Ustinow i Konstantin Czernienko. (Skróty przemówień zamieszczamy na str. 4).

Konsultacje polsko-węgierskie

(PAP) W dniach 26—27 września odbyły się w Budapeszcie konsultacje ministerstw spraw zagranicznych Polski i Węgier. Ze strony polskiej konsultacjom przewodniczył wicemin. Henryk Jarożek, a ze strony węgierskiej wicemin. Istvan Roska.

Omówiono aktualny stan re-

lizacji ustaleń podjętych w rozmowach między I sekretarzem KC PZPR, prezesem Rady Ministrów PRL, generałem armii Wojciechem Jaruzelskim a I sekretarzem KC WSPR Janosem Kadarem podczas oficjalnej wizyty przyjaźni delegacji partyjno-rządowej WRL w Polsce w roku ubiegłym.

ODGŁOSY

tj. o 3,6 proc., w tym liczba zakładów usługowych zmniejszyła się o 1726, punktów świadczenia usług o 662 i punktów przyjęć o 169. Przeciętna liczba zatrudnionych w usługach bytowych w 1983 r. wyniosła 342,3 tys. osób i była niższa niż w roku poprzednim o 12 078 osób, tj. o 3,4 proc.

Wyniki badań tegoż insty-

tutu potwierdzają spadek realnego spożycia usług rynkowych w wielu gospodarstwach domowych. Przyczyną są — wedle tych badań — wysokie ceny oraz niska jakość świadczonych usług. Dodalibyśmy jeszcze — niedostępność samych usług, o które coraz trudniej. Stąd właśnie rezygnacja wielu ludzi z usług i uciekanie się do samoobsługi, do pomocy sąsiedzkiej lub do wykonawców nieregulowanych.

Wszystko to jest bardzo niepokojące. I wymagające ingerencji władz. Myślę, że jest to pole do popisu dla nowych rad narodowych, które powinny na swoim terenie wystąpić ze stosownymi inicjatywami. Wyborcy będą — w razie pozytywnych efektów — bardzo wdzięczni.

MIECZYSLAW SKAPSKI

F. Sincwatz przyjął J. Obodowskiego

Polska i Austria uzgodniły kierunki współpracy

(PAP) 26 września w stolicy Austrii zakończyły się obrady IX sesji polsko-austriackiej komisji mieszanej do spraw współpracy gospodarczej, przemysłowej i naukowo-technicznej. Sześć osób delegacji: wicepremier Janusz Obodowski i wicekanclerz Norbert Steger podpisali protokół tej sesji. Zawiera on ramowe kierunki i zadania współpracy obu krajów na najbliższą przyszłość.

Przewodniczący delegacji polskiej tego dnia został przyjęty przez kanclerza Austrii Fręda Sinowatza. Obaj rozmówcy dokonali wymiany poglądów dotyczących dwustronnych stosunków między Polską i Austrią oraz aktualnej sytuacji międzynarodowej. J. Obodowski poinformował kanclerza o zachodzących procesach normalizacji i stabilizacji społecznej oraz gospodarczej w Polsce. Co zostało

przyjęte z zadowoleniem drugiej strony.

Stwierdzono z zadowoleniem, że w 1983 roku dwustronna wymiana handlowa zwiększyła się w porównaniu z 1982 r. Strona polska potwierdziła wole dalszego rozwoju wzajemnych stosunków i traktowania Austrii jako priorytetowego partnera wśród krajów, w których dominuje wolnorynkowa gospodarka. Jednocześnie zwróciła uwagę, iż w dalszym wzroście polskiego importu z Austrii istotną rolę powinno odgrywać udzielanie kredytów na jego finansowanie. Zwiększa na dobra inwestycyjne, surowce, półprodukty komponenty i części zamiennych, w wybranych gałęziach polskiej gospodarki. Obie strony wskazały na rozwój polskich dostaw w dziedzinie energetyki, obejmujących węgiel, koks i energię elektryczną.

Rozmowa K. Czernienki i K. Sorsy

Układ o przyjaźni przedłużono do roku 2004

(PAP) Konstantin Czernienko przyjął w środę na Kremlu przebywającego z oficjalną wizytą w ZSRR premiera Finlandii, przewodniczącego Fińskiej Partii Socjaldemokratycznej Kalevi Sorsę.

W toku przeprowadzonych rozmów podkreślono, że dobrą podstawą stosunki między ZSRR i Finlandią nadal rozwijają się dynamicznie oraz że istnieje pomyślne perspektywy dalszego rozszerzenia

wzajemnie korzystnej współpracy we wszystkich dziedzinach — gospodarce, kulturze i polityce.

Stwierdzono także, iż obie strony zdecydowane są również w przyszłości rozwijać wzajemne stosunki mając na uwadze swe długofalowe interesy, co znalazło wyraz w zawartym w 1948 roku i obecnie przedłużonym do 2004 roku radziecko-fińskim układzie o przyjaźni, współpracy i pomocy wzajemnej.

Przed nowym rokiem akademickim

Odbudowa socjalistycznego charakteru uczelni

(PAP) 1 października rozpoczyna się kolejny rok nauki w szkołach wyższych. Przez 9 najbliższych miesięcy 360 000 młodzieży uczestniczyć będzie w wykładach i ćwiczeniach. 50 500 spośród nich rozpocznie na I roku studiów kolejny etap swojej edukacji.

Wraz z nowym rokiem akademickim uczelnie wzbogacają się o 14 obiektów dydaktycznych. Przybędą im też dwa domy studenckie, 3 hotele asystentki a także 2 nowe stołówki.

Resort Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki — poinformował minister — chciałby aby każda uczelnia charakteryzowała się jakąś specyfiką aby była znana z wyświadczeń kierunków badań. Przed szkołami wyższymi ważny okres — przygotowania do III Kongresu Nauki Polskiej, który ma odbyć się pod koniec przyszłego roku.

Szkoły wyższe powinny zdatować sobie sprawę ze swojej roli i funkcji w życiu kraju. Stąd uważamy — podkreślił B. Miśkiewicz — że powinny bardziej angażować się w przewidywanie kryzysu społeczno-gospodarczego. Uczel-

nie nie mogą również zapominać o znaczeniu jakie odgrywa w kształtowaniu świata domości społecznej. Państwo oczekuje od nich również zaangażowania się w rozwój postępu naukowego i technicznego. Będzie to jednak możliwe pod warunkiem zintegrowania środowiska akademickiego.

Jednym z podstawowych zadań w kolejnym roku akademickim będzie odbudowa w pełni socjalistycznego charakteru szkoły wyższej. Wynika to z zadań, jakie środowisko akademickie ma do spełnienia w procesie wychowawczym.

W nowym roku akademickim będziemy dyskutować nad systemem stypendialnym. Projekt został przesłany uczelniom. Ujęty jest wariantowo i podporządkowany celom wychowawczym, a więc premiovaniu dobrej nauki. Przewiduje się premie za dobre postępy w nauce, a także specjalne stypendia ministra nauki, szkolnictwa wyższego i techniki. Podobne stypendium zadeklarował także sekretarz naukowy PAN. Na razie, od 1 października br. wprowadza się zwiększenie podstawy naliczania stypendium o 940 zł.

przy niezmienionej odpłatności za domy studenckie i w żywności w stołówkach. Zwiększy się nie tylko wysokość stypendiów ale i liczba otrzymujących je osób.

Odpowiadając na pytania dziennikarzy dotyczące systemu przyjęć na studia, minister powiedział, że z przebiegu trwającej obecnie dyskusji wynika, iż studiować powinni najlepsi. Wszelkie preferencje natomiast, jeśli owo stana, muszą być tej zasadzie podporządkowane.

Niektóre ze szkół samorządnych interpretują jako nie zawisłość i niezależność od jakiegokolwiek władzy. Nawigując do pytań o prace samorządów studenckich, minister stwierdził, że są przykładem działalności nie mającej wspólnego z zapisami na ten temat w ustawie. Niektóre z nich wyraźnie zmierzają do stworzenia organizacji o charakterze politycznym. Będziemy takim zjawiskiem przeciwdziałać. Minister poinformował również, że ze wszystkich szkół wyższych jedynie w Uniwersytecie Warszawskim nie został wybrany nowy rektor. Kadencje władz tej uczelni przedłużono do 15 lutego 1985 r.

Obrady Komisji

Międzynarodowej KC PZPR

(PAP) 26 września odbyło się w Warszawie posiedzenie Komisji Międzynarodowej KC PZPR poświęcone perspektywom rozwoju współpracy gospodarczej Polski z krajami członkowskimi RWPG, w świetle dokumentów i postanowień narady gospodarczej krajów RWPG na najbliższym zjeździe, która odbyła się w czerwcu br. w Moskwie.

W. Oliwa przewodniczył naradzie wojewodów

(PAP) Pod przewodnictwem ministra administracji i gospodarki przestrzennej gen. dyw. Włodzimierza Oliwy odbyła się wczoraj w Warszawie narada wojewodów. Jej tematy to aktualne działania w dziedzinie rozwoju kultury, ocena kampanii żniwnej i zbioru roślin okopowych, realizacja programu budownictwa mieszkaniowego, zadania w zakresie doskonalenia kadr administracji terenowej oraz zadania administracji związane z wyborami samorządu mieszkańców.

O umacnianie robotniczego charakteru partii

Dokończenie ze str. 1
indywidualne z członkami partii oraz wysoki, bo wynoszący przeszło 48 procent udział członków partii w związkach zawodowych. Mówca sprecyzował zadania w pracy politycznej i ideowo-wychowawczej dla instancji i organizacji partyjnych uznając za konieczne aktywne udział członków partii w wyborach do samorządów terytorialnych, aktywizację i

umacnianie klasowego ruchu związkowego, rzetelne przygotowanie się do przyszłorocznych wyborów do Sejmu oraz aktywne oddziaływanie na młodzież, wspierając organizacje młodzieżowe w rozwiązywaniu problemów młodego pokolenia.

Uczestnicy plenum przyjęli uchwałę, w której sprecyzowane zostały zadania w tym zakresie, będącym przedmiotem obrad. (msj)

20 lat istnieje Zrzeszenie Przedsiębiorstw Budownictwa Rolniczego w Poznaniu

INFORMACJA WŁASNA

Z okazji Dnia Budowlanych w Ośrodku Szkolenia Kadr i Usług Socjalnych Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej odbyło się wczoraj posiedzenie Rady Wielkopolskiego Zrzeszenia Przedsiębiorstw Budownictwa Rolniczego w Poznaniu. Wzięli w nim udział: wiceprezes WK ZSL w Poznaniu Andrzej Malinowski i wicewojewoda poznański Jan Tomaszewski oraz przedstawiciele władz Kalisza, Koni, Leszna i Pity.

Przypomniano historię i osiągnięcia pracowników budownictwa rolniczego w Wielkopolsce, szczególnie duże w okresie minionych dwudziestu lat — od momentu powołania organizacji budownictwa rolniczego. W tym czasie 5-krotnie wzrosło wykonawstwo rzeczowe przedsiębiorstw, które wybudowały w Wielkopolsce m.in. 6500 obiektów.

W uznaniu zasług wielkopolskich budowlanych pracujących dla potrzeb rolnictwa

i wsi oraz małych miasteczek przyznano na 20-lecie 70 odznak państwowych oraz 480 odznak resortowych i regionalnych. Wczoraj Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski został udekorowany Jan Schwermer — długoletni dyrektor Przedsiębiorstwa Budownictwa Rolniczego z Obornik Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski u honorowano dyrektora Biura Projektów Budownictwa Rolniczego w Poznaniu Krzysztofa Jakubowskiego. Ponadto Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski przyznano Czesławowi Intekowi z Gniezna i Czesławowi Ostrowskiemu z Poznania.

Wręczono także nagrody i dyplomy uznania dla zwycięzców konkursu na najlepszy budynek mieszkalny. Pierwsze miejsce zajęło Przedsiębiorstwo Budownictwa Rolniczego w Obornikach za blok 8-rodzinny wybudowany w Lusowie pod Poznaniem. Przyznano też nagrody racjonalizatorskie. (emp)

W WIELKOPOLSCIE

Podsumowanie dorobku w ZSMP

(Inf. wł.) Od 6 września trwa w Konińskim kampania sprawozdawczo-wyborcza w Związku Socjalistycznej Młodzieży Polskiej. Dotychczas na około tysiąc kół zebrania odbyły się w ponad dwustu. Najwięcej w gminach Kazimierz Biskupi, Koło, Władysławów, Grodziec i w Koninie. Członkowie organizacji podsumowują działalność w minionych trzech latach, określają nowe programy, wybierają władze oraz delegatów na konferencje sprawozdawczo-wyborcze w instancjach ZSMP. Konferencja wojewódzka planowana jest na styczeń przyszłego roku. (les)

Trzy dni z kulturą okręgu Suhl

(Inf. wł.) W województwie leszczyńskim rozpoczynają się dziś „Dni Kultury Okręgu Suhl”. Trwać będą do najbliższej niedzieli. Do Leszna przybyła wczoraj z tej okazji delegacja z zaprzyjaźnionego z województwem leszczyńskim okręgu Suhl, w której skład wchodzi: członek Rady Powiatu Bad Salungen — Christa Specht, dyrektor Akademii Kultury w Suhl — Jochen Schulze oraz członek Rady Powiatu Suhl — Jochen Peters. Przybył również Ludowy Zespół Wiejski „Woelferbuett”, który wystąpi w najbliższych trzech dniach w Lesznie, Rydzynie, Rawiczu i Niechlówie. We wschowskim Muzeum Regionalnym otwarta zostanie wystawa twórców-amatorów z Suhl, a w Miejskim Ośrodku Kultury w Lesznie odbędzie się uroczysta inauguracja „Dni”. (ar)

Posiedzenie ławników i członków kolegiów w Pile

(Inf. wł.) W nawiązaniu do postanowień XVI Plenum KC PZPR w sprawie podniesienia roli robotników w procesie umacniania ładu i porządku, odbyło się wczoraj w Pile posiedzenie ławników i członków kolegiów-robotników. Zebrani wysłuchali informacji prokuratora wojewódzkiego o stanie porządku i bezpieczeństwa w województwie, zapoznali się z problemami związanymi z orzecnictwem sądów społecznych i wysłuchali sprawozdania z działalności kolegiów do spraw wykroczeń. Następnie wywiązała się dyskusja w której wymieniono uwagi i spostrzeżenia; na czoło wysunęła się kwestia umocnienia pozycji robotników i działań przez nich podejmowanych w zakresie walki ze społecznymi wynaturzeniami. (pej)

Rozwój bezpośredniej współpracy przedsiębiorstw polskich i radzieckich

Dokończenie ze str. 1
pośredniego współdziałania przedsiębiorstw. Prawie wszystkie z nich określają dziedziny współpracy; wymianę doświadczeń w dziedzinie problemów produkcyjnych i technicznych, organizacji pracy w przedsiębiorstwie, działalności organizacji społeczno-politycznych oraz działalności społeczno-kulturalnej. Zgłaszanych jest wiele dalszych konkretnych propozycji współpracy. Na szczególną uwagę zasługuje m.in. porozumienie podpisane pomiędzy Zrzeszeniem Przemysłu Ciągnikowego „Ursus” a Mińskim Zakładami Traktorowymi im. Lenina oraz Zakładami Mechanicznymi „Zamek” współpracujących ze zjednoczeniem produkcyjnym precyzyjnym i wykonującym urządzenia walcowe — w Kramatorsku. Podpisany przez I sekretarza KC PZPR i KPZR dalekosiężny program współpracy gospodarczej polsko-radzieckiej — podkreślił Z Szalajda — jest obecnie najwa-

żniejszym, najbardziej kompleksowym perspektywnym programem współpracy. W jego ramach należy rozpatrzyć całość dwustronnej współpracy gospodarczej i nie tylko szanse, co wręcz konieczność zdynamiczowania naszej wymiany handlowej z ZSRR.

Dyskusja koncentrowała się w kilku warstwach tematycznych. Mówiono więc o zakresie i potrzebach rosnącej kooperacji zarówno między zakładami, branżami oraz resortami.

Wiele uwagi w rozważaniach dyskutantów zajęły spostrzeżenia ukazujące wpływ racjonalizacji i wynalazczości na poziom produkowanych wyrobów, powiązania przemysłu z placówkami badawczymi oraz przepływ pomysłów innowacyjnych.

Szczególne miejsce w obradach zajęły te wnioski i obserwacje, które były próbą wzbogacenia założeń naszej reformy gospodarczej o zdobycie praktyki produkcyjnej w krajach zaprzyjaźnionych. PAP

PZU przypomina kierowcom

(PAP) PZU ponownie przypomina, że 30 września upływa termin opłacenia drugiej raty składki z tytułu ubezpieczenia komunikacyjnych. Druga rata za samochody osobowe produkcji krajów RWPG (w tym polskiej) oraz

Jugosławii, przy pojemności silnika do 900 cm sześć, wynosi 2 tys. zł. przy pojemności 901—1250 cm sześć. — 2,9 tys. zł. przy pojemności 1251 do 1500 cm sześć. 3,6 tys. zł. powyżej 1500 cm sześć. — 5,9 tys. zł. Drugie raty za samochody osobowe wyprodukowane w innych państwach wynosi (odpowiednio do pojemności silnika) 2,5 tys. zł. 3,5 tys. zł. 4,3 tys. zł. 6,9 tys. zł.

Prof. Stanisław Waschko nie żyje

W Gdańsku, w wieku 89 lat, zmarł emerytowany profesor byłej Akademii Handlowej i byłej Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Poznaniu — prof. dr Stanisław Waschko.

Profesor S. Waschko w porozumieniu z kuratorium Okręgu Szkolnego Poznańskiego wysunął w początkach 1925 roku projekt założenia w Poznaniu szkoły handlowej

wyższego stopnia. Projekt ten został zrealizowany w roku 1926 przez powołanie trzyletniej Wyższej Szkoły Handlowej. Dzisiejsza Akademia Ekonomiczna jest kontynuatorką dzieła profesora Stanisława Waschki, który w uczelni tej był przez wiele lat zasłużonym profesorem i kierownikiem Katedry Handlu Zagranicznego. (len)

POGODA

Poznańskie Biuro Prognoz Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej przewiduje zachmurzenie duże z większymi przejaśnieniami. Miejscami możliwość przelotnych opadów deszczu. Tempe-

ratura minimalna 3 — 6, maksymalna 12 — 14 stopni. Wczoraj o godzinie 17 zanotowano w Pile 11, Kaliszu i Koninie 12, Lesznie i Poznaniu 13 stopni. Ciśnienie 749,9 mm czyli 999 hPa.

(A 18)

Dziślejszy serwis informacyjny opracował Kazimierz Brzeziński

PYTANIA · OPINIE · WNIOSKI

Reforma gospodarcza, której tajniki jeszcze nie wszyscy producenci opanowali w należytym stopniu, zaczyna przynosić pozytywne rezultaty. W produkcji niektórych wyrobów osiągnięto już względne zaspokojenie potrzeb odbiorców. Przy niewątpliwych pozytywach, jakie przyniósł nowy system ekonomiczny, nadal jest wszakże kilka takich obszarów, bardzo istotnych dla całokształtu funkcjonowania przedsiębiorstw, w których nie ma postępu. Przeciwnie — nastąpił na przykład spadek jakości produkcji szeregu towarów. Czy w warunkach reformy — tak być musi?

Na ten temat dyskutowaliśmy w gronie specjalistów ze Swarzędzkich Fabryk Mebli, przedsiębiorstwa znanego w kraju i zagranicą z wyróżniającej jakości wytwarzanych mebli. W dyskusji udział wzięli: mgr inż. Stefania Michalak — zastępca kierownika działu produkcji do spraw jakości, mgr inż. Stefan Mikołajczak, przewodniczący Rady Pracowniczej, główny specjalista do spraw eksportu, dr inż. Andrzej Pawlak, dyrektor naczelny, mgr inż. Stanisław Przybylski, główny specjalista do spraw jakości i mgr inż. Tadeusz Roszak, I sekretarz KZ PZPR. Redakcję „Głosu Wielkopolskiego” reprezentował Marek Przybylski, który dyskusję opracował do druku.

Jakość: wartość oczekiwana

„GŁOS”: — Nadal obniża się jakość produkcji szeregu wyrobów. Sygnalizują to zarówno konsumenci jak najróżniejsze instytucje powołane do oceny jakości towarów. Odzwierciedlają się nawet glosy, próbujące za to zjawisko winić... reformę gospodarczą. Tymczasem przyczyną jest raczej ciągle jeszcze nierównowaga rynkowa, nadal nieprzelamany rynek producenta. W tej sytuacji handel i indywidualni nabywcy często jeszcze przywykają oczy na niedoróbki szeregu dostawców. Faktem jest też, że w samych mechanizmach ekonomicznych reformy nie wypracowano dostatecznych bodźców, które premiowałyby producentów dbających o jakość.

A. PAWLAK: — Powiem więcej. Regulacje reformy gospodarczej nie uwzględniły w sposób właściwy zagadnień jakości. Odnotowują je jedynie w kategoriach negatywnych, to znaczy w postaci kar za złą jakość. Reforma nie mówi, żeby robić źle, ale też nie zachęca, aby robić dobrze. I to przynosi te sygnalizowane negatywne rezultaty. Możemy to zauważyć obserwując pracę szeregu naszych kooperantów, którzy wyraźnie obniżyli loty. My jako przedsiębiorstwo od lat stawiające na jakość, możemy powiedzieć, że z tego nowego systemu mamy tylko tyle, że nie płacimy kar z tytułu reklamacji. Na przykład reforma zakłada, że przedsiębiorstwa mające znaki jakości dla wyrobów swojej produkcji mogą na nie uzyskiwać wyższe ceny. Dotyczy to jednak tylko cen regulowanych i urzędowych. My zaś mamy 96 procent cen umownych, więc z tego nie korzystamy. Jest to paradoksalne, zwłaszcza uwzględniając naszą sytuację kryzysową. Przecież teraz właśnie trzeba robić dobrze, przedłużać żywotność wyrobu. Kto tak postępuje, ten jakby robił więcej.

„GŁOS”: — Wydaje się, że takie kompleksowe spojrzenie na sprawy jakości mogłoby przyczynić się do wykorzystania rezerw tkwiących w naszej gospodarce...

A. PAWLAK: — Niestety, jakość nie jest jeszcze doceniana. Na przykład w projekcie Centralnego Planu Roczego 1985 też nie uwzględnia się tych rezerw, które może przynieść poprawa jakości produkcji. My chcemy wystąpić z pewnymi propozycjami modyfikacji modelu reformy zmierzającymi do tego, aby również wytwórcy wyrobów sprzedawanych według cen umownych, mogli czerpać korzyści z produkcji dobrych wyrobów. A chcę tutaj dodać, że jakość jest najtrudniejszą rzeczą w przedsiębiorstwie. To jest działalność ludzi, którzy w związku z tym tracą przyjaciół kolegów, bo to jest ciągle egzekwowanie solidnej roboty. Tego się nie da wynegocjować, bo źle jest tylko źle, a dobre tylko dobre.

Standard kosztuje

„GŁOS”: — Interesują mnie zatem motywacje, dla których tak mocno zabiegacie o jakość w przedsiębiorstwie. Przecież dla firmy jest to kosztowne — ponosicie wydatki na starania o znaki jakości, ich ochronę itp. Jakie są więc motywacje owej rzetelnej pracy?

T. ROSZAK: — Faktycznie jakość dużo kosztuje. Jest droga. Zaczynając chociażby od opłat związanych z zabiegami o przyznanie znaków „Q” lub „1”. My jednak ten ciężar już przyzwyczailiśmy się ponosić, podobnie jak ludzie przywykli do metod dobrej roboty. Poziom osiągnięty przez załogi poszczególnych fabryk, to sprawa pracy kilku pokoleń. Do wysokiej jakości i dobrej marki dochodzi się latami. Pogorszyć ją można w ciągu miesiąca, a nawet kilku dni. Stąd konieczność stałego doglądania tych spraw. Jednak muszę powiedzieć, że nawet przy najlepszej woli naszych pracowników, niektórych spraw sami nie załatwimy. Bo wiele czynników determinujących jakość rodzi się i decyduje poza przedsiębiorstwem. Nie mamy na nie wpływu, chociaż chcielibyśmy mieć. Dlatego też zwołane na dzisiaj plenarne posiedzenie naszego Komitetu Zakładowego PZPR poświęciliśmy właśnie tym sprawom. Zaprosiliśmy przedstawicieli cen-

trum, naszych kooperantów, odbiorców i kolegów z branży.

S. PRZYBYLSKI: Padło tutaj stwierdzenie, że jakość nas sporo kosztuje. To fakt. Gdyby przejrzeć strukturę organizacyjną

Na zdjęciu uczestnicy dyskusji: Stefania Michalak, Stefan Mikołajczak, Andrzej Pawlak, Stanisław Przybylski, Tadeusz Roszak. Fot. — W. Skupiński

przedsiębiorstwa, to okazałoby się, że przy sprawach jakości pracuje u nas około 200 osób, wobec załogi liczącej 3400 pracowników. Są to działy konstrukcyjne, technologiczne, projektanci, samokontrolerzy. Etatom do tego powołany jest dział kontroli jakości zajmujący się odbiorem surowców nadchodzących do produkcji, kontrolą wyrobów gotowych i obsługą serwisową czyli posprzedażną. Do tego dochodzi grupa kontrolerów wyrobów w toku, czyli pomiędzy poszczególnymi fazami wytwarzania. Nasi samokontrolerzy, to swego rodzaju elita zawodowa. To rzeczywiście najlepsi pracownicy. Wiele lat trzeba na taki status pracować. Są to ludzie niejako promieniujący swą wyróżniającą pracą na otoczenie, otrzymują za ten tytuł premie w wysokości 10 procent pensji zasadniczej. Mają też i inne wyróżnienia o charakterze socjalnym.

T. ROSZAK: — Mamy więc niemałe doświadczenia. A ponieważ uważamy, że poprawa jakości produkcji może być jedną z dróg pokonywania trudności gospodarczych w naszym kraju, postanowiliśmy podyskutować o możliwościach w tej dziedzinie na naszym plenum. My nie chcemy być specjalnie nagradzani za dobrą jakość, ale nie możemy być za nią karani, tak jak to jest w przypadku starych o państwowe znaki jakości, kiedy to wyróżniający się producent musi wносить opłaty z tytułu zabiegów o to wyróżnienie. Odbiliśmy we wszystkich przedstawowych i oddziałowych organizacjach partyjnych zebrania na temat jakości. Nigdzie nie kwestionowano konieczności stałej dbałości o jej poprawę.

S. MICHALAK: — U nas zawsze sprawy jakości i ilości były nie tylko przez kierownictwo, ale i przez pracowników stawiane równorzędnie. Nigdy nie myśleliśmy, aby zwiększyć produkcję kosztem jej standardu czy też niedoróbek. Sporo o tych sprawach dyskutujemy w trakcie organizowanych u nas co roku, już od kilkunastu lat, Dni Jakości. Omawiamy metody lepszej pracy, możliwe do zastosowania na poszczególnych stanowiskach pracy. Spotykamy się jednak z uwagami pracowników: „No dobrze, ja już metody dobrej pracy, znam, opanowałem je i stosuję. Ale co mogę więcej zrobić, gdy źle pracują kooperanci? Z tych kiepskich materiałów cudów nie można uzyskać”. Takie uwagi skłaniają nas do przekonania, że aby postęp w produkcji mebli był możliwy, konieczne jest wywołanie całego łańcucha dobrej roboty. Nie tylko u nas, ale i u naszych poddostawców oraz w transporcie i handlu.

S. MIKOŁAJCZAK: — Dlatego też na plenum poprosiliśmy tych wszystkich partnerów, z którymi na co dzień pracujemy. Chcemy im przedstawić nasz punkt wi-

dzienia, ale i wysłuchać ich uwag pod naszym adresem. Ciekawe też mogą być doświadczenia kolegów z innych fabryk mebli.

Wspólnie z kooperantami

„GŁOS”: — Sprawy, o których tutaj mówimy, muszą znaleźć rozwiązanie w skali szerszej niż przedsiębiorstwo. Tylko swoisty „łańcuch dobrej roboty” może przyczynić się do poprawy standardu wyrobów. Czy jednak jest możliwe utrzymywanie wysokiego poziomu produkcji, jeśli nie wszyscy współuczestnicy tego procesu mają ochotę pracować również solidnie?

A. PAWLAK: — Uważamy, że idea dobrej jakości powinna wyjść z naszej fabryki. Musi stać się zaczątkiem, jakimś drożdżem klimatu dobrej pracy w ogóle. Bo ten nasz pracownik, który robi na przykład doskonale meble, zderza się z chlebem — zakalcem, złą komunikacją, czy też opryskliwą obsługą w sklepie. I to go denerwuje. Wymaga, aby i inni też lepiej pracowali. I my się spotykamy z pytaniami natury społeczno-politycznej: „Czego od nas chcecie nas tak naciskać, skoro ten, taki czy inny źle pracuje”. Ale my jednak uważamy, że od kogoś trzeba zacząć — przede wszystkim od siebie. Postawmy sprawę tak: ja jestem dobry i ty bądź dobry. A nie odwrotnie jak to często bywa: ja będę dobry, jak ktoś będzie dobry. Przestałoby w Polsce sobie wytykać, że ktoś coś zepsuł, nawalił. Mówiąc o potrzebie lepszej pracy, zaczynamy od siebie.

T. ROSZAK: — Ale z drugiej też strony bez poprawy pracy u naszych kooperantów nie przeskościmy owej bariery jakościowej. Bo przy naszej najlepszej pracy i tak sporo spraw rozgrywa się poza nami. Ideałem byłoby, aby klient miał w domu mebel w

trzeba zdecydowanie sięgnąć po instrumenty ekonomiczne. Konieczne jest stworzenie takiego spójnego systemu zainteresowania finansowego, który sprawiłby, że bardzo opłacalne stałoby się wytwarzanie wyrobów najwyższej jakości. Gdyby to się udało, wytwórcy bubli staną przed dylematem plać lub... konieczności zdecydowanej poprawy jakości swoich wyrobów.

S. PRZYBYLSKI: — Dotychczas wszelkie bodźce materialne w sferze jakości sprawdzają się do rozbudowanego, niekiedy do rozmiarów monstrualnych, systemu kar za złą jakość. Nic natomiast nie uzyskuje się z tytułu produkcji wyrobów bardzo dobrych. Gdy zaś chodzi o produkcję wyrobów oznaczonych znakami jakości, dostrzegam tutaj nawet silne... antybodźce. Podam taki przykład. Wytwarzamy oznaczoną tym znakiem ścianę meblową „Bernstein”. Kosztuje 250 000 złotych w cenie detalicznej. Powiem tylko, że po odprowadzeniu marż i podatków, nasz zysk od tej kwoty sięga 63 900 złotych. Gdyby ten mebel zareklamował u nas handel i poszlibyśmy na koncepcję przeceny, to z tytułu wadliwego wyrobu, który był oznaczony znakiem jakości a tym standardom nie odpowiadał, wywołałoby to automatycznie cały łańcuch najróżniejszych kar, które sprawiłyby, że praktycznie musieliśmy do tego mebla dopłacić 110 500 złotych. Czy to ma zachęcać do starań o przyznanie znaku jakości, skoro z tego tytułu nie ma się żadnych zysków, a zagrożenia karami są tak wielkie jak tutaj przytoczyłem?

„GŁOS”: — Mówimy cały czas o jakości w odniesieniu do produkcji dla rynku wewnętrznego. Swarzędzkie Fabryki Mebli są zaś od lat czołowym, i cenionym eksporterem mebli. Jaką rolę w tej sferze waszej działalności odgrywa jakość? Czy dobre re-

zultaty w tej dziedzinie dają się zdyskontować w handlu zagranicznym?

S. MIKOŁAJCZAK: — Powiedzmy sobie od razu, że wyeksportować można tylko najlepszy wyrób, który odpowiada standardom wymaganym na tym rynku, na który ma trafić. Tutaj siabi odpadają od razu na starcie. Ale z tytułu dobrej jakości, w zasadzie wyższej ceny się nie uzyska, bo poziom cen na danym rynku jest określony i kupiec nie będzie skłonny więcej zapłacić. Nasz atut polega wszakże na tym, że jesteśmy od lat uznawani za dobrą firmę, że odbiorcy sobie nas cenią i chcą u nas kupować. Doszliśmy do sytuacji, w której to my możemy wybierać sobie klientów i częściowo dyktować im warunki. Że możemy pozwolić sobie na to, aby nie sprzedawać takim odbiorcom, na których się w przeszłości zawiedliśmy.

A. PAWLAK: — Trzeba też dodać, że sprzedając meble na Zachód, znajdujemy się tam w absolutnie pełnym rynku. Jest tam dosłownie góra mebli, w których można przebierać. Aby tam sprzedawać wyrób, trzeba przysięść z ofertą absolutnie doskonałą. Nie ma tam żadnych sentymentów. Żeby mebel sprzedać, trzeba go zrobić lepiej niż producenci miejscowi. My to umiemy. Ale równocześnie jesteśmy zaniepokojeni tym, że jakość i technika jest zagranicą stale doskonała i jest coraz lepsza u producentów w świecie producentów. Tymczasem u nas, i tego nie należy ukrywać, w ciągu ostatnich pięciu lat notujemy — nie tyle może regres — co brak wyraźnego postępu. Dlatego stajemy na głowie, aby z wieloma sprawami nadążyć za postępem.

Wiemy jednak, że na świecie dobry wyrób, wyróżniająca jakość jest ceniona i dobrze opłacana. Chcielibyśmy, aby tak stało się również u nas. Ma do tego przyczynić się reforma gospodarcza. Ale pamiętajmy, że jej mechanizmy w dużej mierze zaprogramowane są na sytuację pełnego rynku i siłą rzeczy w okresie obecnych niedomogów, nie mogą dać od razu pożądanego rezultatu. Wydaje się więc, że w tym okresie przejściowym — centrum, a więc Komisja Planowania, resorty branżowe i ministerstwo handlu powinny wziąć na siebie — w interesie konsumentów — rolę koordynatorów wszelkich poczynających równocześnie zacheć do uczynienia tej kategorii wartości jedną z podstawowych treści w działaniu przedsiębiorstwa. Sądzą, że samorzadne przedsiębiorstwa nie odczują zbyt boleśnie takiej ingerencji centrum która przecież służyć powinna ogólnej poprawie standardu produkcji, a zatem i warunków życia nas wszystkich.

Potrzebne bodźce ekonomiczne

„GŁOS”: Powstaje pytanie: jak wyegzekwować lepszą jakość produkcji od poszczególnych kooperantów? Czy ta droga są tylko wzmocnione kontrole i rozbudowa służb i instytucji nadzorujących oraz kary pieniężne dla partaczy? Sądzić należy, że raczej — w ramach reformy gospodarczej —

„Rok pierwszy” — wystawa o wielkopolskiej kulturze

INFORMACJA WŁASNA

Niezwykła wystawa zamierza w marcu 1985 roku w Poznaniu zorganizować Wielkopolskie Towarzystwo Kulturalne. Ma to być ekspozycja przygotowana z okazji 40-lecia Polski Ludowej, zatytułowana „Rok pierwszy”, a dotycząca kultury wielkopolskiej w 1945 roku. Jej zadaniem byłoby ukazanie procesu odradzania i rozwijania się życia kulturalnego w Wielkopolsce po wyzwoleniu.

Przewiduje się, iż wystawa podzielona zostanie na osiem części, które kolejno obrazować będą ogólną sytuację kultury w Wielkopolsce w czasie okupacji i jej zniszczenia; proces odradzania się życia kulturalnego ze szczególnym uwzględnieniem ruchu amatorskiego; powstawanie instytucji i towarzystw-wiodących w tej dziedzinie; udział Wielkopolan w organizowaniu życia kulturalnego na ziemiach odzyskanych; szczególna rola ksiązek i bibliotek w 1945 roku; środowiska twórcze; powstawanie i działania placówek kulturalnych; stan kultury dziś — porównanie jej z pierwszym rokiem wolności. Każdy z działów składałby się z trzech części: ilustracyjnej,

opisowej (objaśniającej plansze z tekstami), dokumentacyjnej (zawierającej ubiory, plakaty, urzędowe pisma itp.).

Realizacja tego ogromnego przedsięwzięcia możliwa będzie tylko dzięki pomocy wszystkich instytucji kulturalnych Poznania i Wielkopolski, działaczy i animatorów życia kulturalnego, osób prywatnych, które mają dokumenty i pamiątki z tego okresu.

Pierwsze robocze spotkanie odbyło się wczoraj w Pałacu Kultury w Poznaniu. Ustalono m. in., by do końca października 1984 roku na adres Wielkopolskiego Towarzystwa Kulturalnego (Poznań, ul. Armii Czerwonej 8/82) przekazać spisy materiałów będących w posiadaniu poszczególnych instytucji czy osób prywatnych, a które mogłyby znaleźć się na wystawie „Rok pierwszy”. Organizatorów interesują wszelkie przedmioty dotyczące życia kulturalnego w Wielkopolsce w 1945 roku.

Z okazji wystawy organizatorzy pragną także wydać specjalny katalog. Byłby on niepowtarzalną publikacją, zawierającą informacje o dokumentach 1945 roku, rozproszonych po różnych zakątkach Wielkopolski. (ap)

W każdej inwestycji częstka „Elektromontażu”

INFORMACJA WŁASNA

Między Odrą a Wartą nie ma od 25 lat takiego przedsiębiorstwa, które w trakcie budowy czy modernizacji nie skorzystałoby z usług Przedsiębiorstwa Produkcji i Montażu Urządzeń Elektrycznych „Elektromontaż” w Poznaniu. Zatrudniający około 1500 pracowników zakład wysłał też brygady na różne inwestycje komunalne, które bez elektryczności obyć się nie mogą.

Roczna praca każdego robotnika poznańskiej firmy, działającej w 7 województwach, warta jest dwa miliony złotych. To rezultat znacznej prefabrykacji i automatyzacji. Na budowach tylko montuje się gotowe prefabrykaty, rozdzielnie, szafy i pulpity sterownicze oraz układy automatyki przemysłowej i instalacji, wytwarzane przez zakład. A

o ich wysokiej jakości świadczą najlepiej Złoty Medal MTP za tyristorowy regulator obrotu silników.

Wysokie kwalifikacje załogi, dzięki własnemu zespołowi szkół zawodowych, wystawiają „Elektromontażowi” wyjątkową solidność przedsiębiorstwa, także na budowach zagranicznych w RFN, ZSRR, Czechosłowacji, Bułgarii i w krajach Afryki. Osiągnięciem jest także wieloletnia produkcja grzejników elektrycznych do Szwecji.

Choć poznańska firma obchodzi 25-lecie istnienia, to w rzeczywistości już od 1952 roku istniała placówka wrocławskiego przedsiębiorstwa Budowa Poznańskiej Fabryki Łożysk Tocznych skłoniła wówczas do utworzenia samodzielnego zakładu o dużym potencjale wykonawczym.

(bej)

(PAP) W czwartek na Kremlu odbyła się uroczystość wręczenia sekretarzowi generalnemu KC KPZR, przewodniczącemu Prezydium Rady Najwyższej ZSRR, dwukrotnemu Bohaterowi Pracy Socjalistycznej, Konstantinowi Czernienu, Orderu Lenina i Trzeciego Złotego Medalu „Sierp i Młot”. Z polecenia Biura Politycznego KC KPZR i Prezydium Rady Najwyższej ZSRR odznaczenia wręczył członek Biura Politycznego KC KPZR, Dmitrij Ustinow.

Z okazji wręczenia wysokich odznaczeń D. Ustinow wygłosił przemówienie:

Ze zrozumiałym uczuciem radosnego wzruszenia wykonuję polecenie Biura Politycznego KC naszej partii i Prezydium Rady Najwyższej ZSRR — wręczenia Wam, dwukrotnemu Bohaterowi Pracy Socjalistycznej, Orderu Lenina i Trzeciego Złotego Medalu „Sierp i Młot”.

Naród radziecki, ludzie pracy krajów socjalistycznych, cała postępową społeczność świata znają Was jako wybitnego działacza politycznego i państwowego, wiernego i nieugiętego kontynuatora wielkiego dzieła Lenina.

Macie za sobą prawdziwie bohaterską drogę pracy. Na Syberii i w Kazachstanie na Powożu i w Moldawii w końcu w stolicy, w centralnych organach partii i państwa przypadło Wam pracować dla dobra ojczyzny.

My, którym wypadło wspólnie pracować z Wami, szczególnie wyraźnie widzimy, jak ogromną pracę wkładacie Konstantinie Ustinowiczu w kształtowanie pryncypialnych podstaw polityki wewnętrznej i zagranicznej partii oraz w opracowanie konkretnych dróg jej realizacji.

Szczególnie ważne jest to, że przywiązując przy tym pierwszoplanową wagę do kontroli realizacji podjętych decyzji, do tego, aby rozpoczęta praca była zawsze doprowadzana do końca, aby pracę człowieka radzieckiego na każdym odcinku zawsze charakteryzowały dyscyplina, rzetelność i efektywność.

W skomplikowanej sytuacji

Skrót przemówień K. Czernienki i D. Ustinowa

Najważniejszym zadaniem umacnianie pozycji ZSRR i krajów socjalistycznych

miedzynarodowej niezawodnie kierując naszą nawiązaną państwową zgodzie z leninowską polityką pokoju i przyjaźni narodów.

Nie mogę nie podkreślić szczególnie wielkiej wagi, którą Wy, Konstantinie Ustinowiczu, jako przywódca partii i państwa i przewodniczący Rady Obrony, naczelny dowódca, poświęcając problemom bezpieczeństwa naszego kraju, utrzymywaniu na najwyższym poziomie jego zdolności obronnej, materialnemu wyposażeniu i wychowaniu ideowo-politycznemu naszych sławnych sił zbrojnych.

My, Wasi współtowarzysze pracy, wysoko cenimy Waszą umiejętność dobrej organizacji, kolektywnego działania, szacunek i życzliwość wobec towarzyszy, wielką pracowitość i skromność osobistą. Wszystko to inspirowa każdego z nas, pomaga w rozwiązaniu stojących przed nami doniosłych i odpowiedzialnych zadań.

Wręczając Wam zasłużone wysokie odznaczenia, pragnę Konstantinie Ustinowiczu, w imieniu wszystkich tu obecnych, a także w imieniu milionów komunistów i wszystkich ludzi radzieckich podziękować za Waszą ogromną pracę i życzyć Wam dobrego zdrowia, długich lat życia i nowych wielkich osiągnięć dla dobra partii i narodów.

W odpowiedzi przemówienie wygłosił K. Czernienko. Powiedział on:

Pozwólcie mi wyrazić wielką wdzięczność za odznaczenia, które są wyrazem wysokiej oceny mojej pracy. Dziękuję Dmitrijowi Fiodorowiczu za Wasze życiwe słowa.

Przyjmuję te odznaczenia w najbardziej odpowiedzialnym i uczciwie mówiąc, wcale nie łatwym okresie mojej, już ponad 50-letniej pracy w szeregach KPZR. Sprawując

powierzone mi wysokie funkcje, uważam za swoje główne zadanie czynić wszystko co w mojej mocy dla rozkwitu naszej socjalistycznej ojczyzny, triumfu nieśmiertelnej sprawy leninowskiej, dla umocnienia pokoju na Ziemi.

W wyniku wzrastającej agresywności imperializmu na świecie powstała niebezpieczna sytuacja. Stawia ona przed nami wszystkimi, przed wszystkimi ludźmi radzieckimi szczególne wymagania: pracować w sposób jak nigdy zorganizowany i z poświęceniem, być stale czujnym, wszechstronnie umacniać obronę kraju, czynić wszystko dla osłabienia niebezpieczeństwa wojny, dla zachowania pokoju.

Nasze najbliższe zadania zostały dokładnie wytyczone w uchwałach XXVI Zjazdu partii i kolejnych posiedzeń plenarnych KC. Jesteśmy uzbrojeni w jasny i konkretny program działania, w którego opracowanie wnieśli bardzo duży wkład moi poprzednicy na stanowisku sekretarza generalnego KC — Leonid Breżniew i Jurij Andropow.

Z honorem zrealizować uchwały zjazdu i zadania bieżącej pięcioletki — oto na czym powinniśmy się skupiać teraz nasze wysiłki.

Tymczasem proces doskonalenia rozwiniętego socjalizmu ma otwierać przed nami nowe perspektywy, stawia nowe ogromne zadania. Na jakościowo inny poziom powinny być podniesione siły twórcze kraju — i odpowiadające im stonki produkcji.

Wiele związanych z tym zadań trzeba będzie rozwiązywać już w trakcie następczej, dwunastej pięcioletki. Oczywiście bardziej długofa-

lowe perspektywy będą wytyczone w nowej redakcji programu KPZR, którego projekt przygotowuje się do rozpatrzenia przez XXVII Zjazd partii.

Słowem, czeka nas ogromna praca. Czekają wszystkich — przywódców, całą partię i cały naród. I jej podwaliny powinny być kładzone już teraz.

Tylko wysiłek wszystkich ludzi radzieckich — wysiłek świadomy, wytrwały i skuteczny — może zapewnić dalszy wzrost ich dobrobytu, ich duchowo bogate i szczęśliwe życie.

O to właśnie walczy partia Lenina, na to nastawia kraj jej Komitet Centralny, ustalając wytyczne naszego budownictwa komunistycznego.

Niemniej złożone i odpowiedzialne zadania stoją przed nami również w dziedzinie polityki zagranicznej.

Chodzi o dalsze umocnienie międzynarodowych pozycji Związku Radzieckiego i całej wspólnoty socjalistycznej.

Bratnie kraje socjalizmu powinny wiedzieć, że w Związku Radzieckim zawsze będą miały wiernego przyjaciela i sojusznika.

Kraje, które zrzuciły jarzmo ucisku kolonialnego i półkolonialnego oraz narody walczące o swe wyzwolenie i niepodległość powinny wiedzieć, że zawsze mogą liczyć na zrozumienie i solidarność ze strony Związku Radzieckiego.

Państwa kapitalistyczne powinny wiedzieć, że — na zasadzie wzajemności — zawsze będą miały w Związku Radzieckim uczciwego i życzliwego partnera, gotowego do rozwoju współpracy na podstawie równości i wzajemnych korzyści.

Pragnę Was zapewnić, że wszystkie swoje siły poświęcę bez reszty rozwiązaniu historycznych zadań stojących przed partią i krajem.

I naturalnie, licząc przy tym, jak i dotychczas, na naszą wspólną, zgodną kolektywną pracę, na aktywne poparcie naszego Komitetu Centralnego, szlusznie ciesząc się ogromnym zaufaniem partii i całego narodu radzieckiego.

70-lecie urodzin A. Panufnika

(PAP) Uroczysty koncert w londyńskim Barbican Centre uczcił 70 rocznicę urodzin polskiego kompozytora, Andrzeja Panufnika zamieszkującego od 30 lat w W. Brytanii. Londyńska Orkiestra Symfoniczna, pod dyrekcją kompozytora, wykonała dwa jego utwory — koncert fortepianowy, skomponowany w 1982 r. i symfonię Totiva, utwór powstał w 1980 r. Re-

cenzie i okolicznościowe materiały prasowe podkreślały, że Panufnik jest jednym z najwybitniejszych polskich kompozytorów.

Publiczność w Barbican Centre nagrodziła kompozytora i dyrygenta długotrwałą owacją. Otrzymał wiele kwiatów, w tym od dyrektorki Instytutu Kultury Polskiej w Londynie Ireny Gabor.

Układ handlowy EWG — Chiny

(PAP) Wiceprzewodniczący Komisji EWG, Wilhelm Heferkamp i minister ds. stosunków gospodarczych z zagranicą i handlu zagranicznego ChRL, Czen Mu-hua parafowali w Pekinie nowy 5-letni układ handlowy między Chinami a Europejską Wspólnotą Gospodarczą.

Układ, nad którego szczegółami negocjowano w Brukseli 13-19 bm, przewiduje, że obie strony mają zwiększyć współpracę gospodarczą i techniczną. Poprzedni układ pięcioletni między ChRL a EWG podpisany był 3 kwietnia 1978 r.

Dlaczego R. Verbelen jest bezkarny

Zbrodniarze hitlerowscy pod opieką wywiadów USA

(PAP) Władze belgijskie i tutejsze środki przekazu interesowały się już niejednokrotnie dziwną bezkarnością hitlerowca belgijskiego, Roberta Verbelena, który ponosi osobistą odpowiedzialność za zamordowanie stu osób cywilnych. W latach 60-tych dochodzenie przeciwko niemu prowadził prokurator Austrii, gdzie mieszka on od dawna. Sprawę puszczono jednak wtedy, w niepamięć, jakby pod jakimś naciskiem.

Ostatnio, socjalista flamandzki, Louis Tobback, spowodował poprzez swą interpelację do ministra sprawiedliwości Jeana Gola interwencję ambasady belgijskiej u amerykańskich władz śledczych, które od lat, lecz bez rezultatów, zajmują się sprawą Verbelena.

Jak podaje brukselski dziennik „Le Soir”, w artykule pod znanym tytułem „Usługi oddawane Amerykanom przez byłego hitlerowca belgijskiego Verbelena: dochodzenie zatuszowane” pewien funkcjonariusz amerykański wyznał przy tym otwarcie, że organa ścigania USA stanęły wobec wyboru: albo ujawnić wiecej szczegółów kompromitujących swój kraj, albo osłonić wszystko milczeniem. We-

dług oceny dziennika, wybrano z pewnością to drugie. Przyczyna jest jasna: wielu zbrodniarzy hitlerowskich, nie tylko zresztą Niemców, przeszło na służbę i pod opiekę wywiadu amerykańskiego, występując jednocześnie w roli fanatycznych agitatorów przeciw ZSRR i komunizmowi. Podobnie niewybredne były inne wywiady zachodnie.

Robert Verbelen, były szef odznaczającej się szczególnym okrucieństwem organizacji bojówkarskiej „De Vlag”, oddawał po wojnie usługi, jak sam się chwali, Niemcom, Belgom i dostał nawet ofertę współpracy od Izraela, lecz tę odrzucił. Dziś żyje spokojnie jako obywatel austriacki, zajmując się pisaniem układnych powieści.

Gazeta przypomina, że podobne usługi świadczył po wojnie operator Lyonu, szef tamtejszego gestapo, Klaus Barbie, i pisze: „dzisiaj Klaus Barbie czeka na proces, a wiele tajnych służb zachodnich przeżywa niepokój. Kilka kilometrów na wschód od Lyonu, przebywający na wolności Robert Verbelen, sztych sobie do Amerykanów i zmusza ich do zachowywania milczenia”.

Dokończenie ze str. 1

wej Niemczech ruch robotniczy wyszedł rozbity. Powstała wówczas Komunistyczna Partia Niemiec; interesy robotnicze reprezentowała również partia socjaldemokratyczna. Rozbite organizacje klasy robotniczej nie pozwoliło skutecznie przeciwstawić się siłom faszystów i nacjonalizmu, co w rezultacie umożliwiło Adolfowi Hitlerowi i jego narodowosocjalistycznej partii — NSDAP — dojście do władzy w Niemczech na początku roku 1933.

Reżim hitlerowski — mówił A. Czubiński — nie był w stanie zlikwidować partii lewicowych mimo wydania zakazu działalności wszelkich — poza NSDAP — partii politycznych. Komuniści i socjaliści działali zarówno w III Rzeszy — w konspiracji, jak i na emigracji, zwłaszcza w Związku Radzieckim.

Po agresji Niemiec hitlerowskich na ZSRR, działacze lewicy rozpoczęli agitację komunistyczną wśród coraz liczniej przybywających do Kraju Rad jeńców wojennych. W roku 1943 powstał Komitet Narodowy „Wolne Niemcy”, który działał głównie w obozach jeńческих, przede wszystkim w ZSRR, ale także i w innych państwach koalicji antyhitlerowskiej oraz — w konspiracji — na terenie III Rzeszy. Komitet ów mie-

Sesja naukowa w Instytucie Zachodnim

dzy innymi przygotowywał kadry dla nowych, wolnych i demokratycznych Niemiec, które powstać miały po klęsce reżimu hitlerowskiego.

W rezultacie totalnej klęski militarnej i politycznej III Rzeszy w maju 1945 roku, Niemcy podzielono na cztery strefy okupacyjne. Zwycięskie mocarstwa nie były jednak w stanie uzgodnić wspólnego stanowiska wobec pokonanych Niemiec, które miały być nie tylko wolne i demokratyczne, ale w których również należało przeprowadzić denazyfikację i demilitaryzację.

W pełni dokonano tego w radzieckiej strefie okupacyjnej, gdzie też przeprowadzono liczne reformy społeczne, w tym reformę rolną, likwidację monopolu i nacjonalizację przemysłu, a w lokalnych władzach niemieckich wysunęli się na czoło działacze komunistyczni i socjalistyczni. 21 kwietnia 1946 roku partie: komunistyczna i socjalistyczna, działające w strefie radzieckiej, połączyły się w Socjalistyczną Partię Jedności Niemiec.

Szczegółowo odbudowę wol-

nych, demokratycznych i zjednoczonych Niemiec — mówił referent — zakończyły się niepowodzeniem. W odpowiedzi na utworzenie z okupacyjnych stref zachodnich Republiki Federalnej Niemiec, 7 października 1949 roku proklamowano Niemiecką Republikę Demokratyczną — pierwsze niemieckie państwo robotników i chłopów. Start NRD do samodzielnego bytu państwowego nie był jednak łatwy. Z jednej strony NRD utworzono na obszarach na ogół słabo uprzemysłowionych i mocno zniszczonych podczas działań wojennych, z drugiej zaś z woli mocarstw zachodnich nowo powstałe państwo znalazło się w izolacji politycznej i gospodarczej. Związek Radziecki uznał oficjalnie NRD już 15 października 1949 roku, wkrótce uczyniły to też pozostałe kraje demokracji ludowej.

W końcowej części referatu prof. A. Czubiński omówił rozwój polityczny i gospodarczy Niemieckiej Republiki Demokratycznej w minionych 35 latach. Dzisiaj NRD, wchodząca w skład wspólnoty socjalistycznej i będąca członkiem Układu Warszawskiego

i Rady Wzajemnej Pomocy Gospodarczej, uznawana jest oficjalnie przez ponad sto państw całego świata, w tym też przez czołowe kraje kapitalistyczne ze Stanami Zjednoczonymi na czele. Od lat siedemdziesiątych jest też — wraz z RFN — członkiem Organizacji Narodów Zjednoczonych.

Następnie referat pt. „35 lat NRD — 35 lat walki o pokój i współpracy z PRL” wygłosił Dieter Zibelius z Ambasady NRD. Przypominał między innymi wspólną walkę polskich i niemieckich rewolucjonistów oraz układ górzelecki z 6 lipca 1950 roku. Był to — jak zaznaczył mówca — pierwszy układ między państwowy zawarty przez NRD, w którym uznano granicę polską na Odrze i Nysie Łużyckiej za ostateczną i nie naruszalną. Sporo uwagi poświęcił mówca roli, jaką w ramach wspólnoty socjalistycznej spełnia współpraca polityczna, gospodarcza, naukowa i kulturalna NRD i Polski.

Po przerwie wygłoszono jeszcze dwa referaty. Dr Józef Fiszler z Warszawy mówił o współpracy Polski i NRD na rzecz umacniania pokoju i bezpieczeństwa w Europie w latach 1949—1980, a profesor Wolfgang Menzel z Lipska o odpowiedzialności obu państw niemieckich za zachowanie pokoju w Europie. (ad)

M. Thatcher jest nieugięta

(PAP) Nierentowne kopalnie węgla będą zamykane. Premier Margaret Thatcher podczas krótkiej wizyty w Yorku, stolicy największego okręgu węglowego W. Brytanii powtórzyła ponownie, iż nie ma mowy o kompromisie w sprawach zasadniczych. Do spraw tej rangi premier zaliczyła prawo kierownictwa resortu górnictwa do zarządzania tym działem gospodarki. „Nigdy nie może dojść do sytuacji, w której nierentowne kopalnie nie będą musiały być zamknięte” — podkreśliła M. Thatcher. Ponownie poparła ona w pełni stanowisko przewodniczącego Zarządu Węgla — Iana Mc Gregora i stwierdziła, że dla każdego obecnie jest jasne, iż strajk górników nie jest zwykłym sporem pracowników z pracodawcami. Rząd nadal jednak nie ma zamiaru włączyć się do konfliktu bezpośrednio.

W dniu wizyty premier w

Yorku policja aresztowała ponad 40 górników pod kopalnią Kellingley w Zagłębiu Selby gdzie przez kilka godzin strajkujący okupowali wieżę wyciągową.

Premier W. Brytanii podkreśliła, że nieekonomiczne kopalnie czy jakiegokolwiek inne za kłady przemysłowe muszą być zamykane, gdyby było inaczej. W. Brytanii stałaby się „muzealnym społeczeństwem” z przestarzałym, nieekonomicznym i niewydajnym przemysłem.

Zarząd Węgla znalazł się w defensywie w sprawie sporu, ze sztygarami po podliczeniu wyników powszechnego głosowania nad propozycją strajku, aż 85 procent głosujących wypowiedziało się za strajkiem. Przyczyna sporu jest wstrzymanie wypłat zarobków w sztygarom, którzy od mawiali przekraczania linii pikiet górniczych.

Podwyżka cen mięsa w Jugosławii

(PAP) Wkrótce po zapowiedzi podwyżki od 1 października br. opłat za energię elektryczną o 30 procent, opinię publiczną powiadomiono o kolejnej decyzji cenowej. I tym razem odnosi się ona do artykułu pierwszej potrzeby — mięsa. Od 1 października jego ceny w Serbii wzrosną średnio o 17,5 procent. Mówi się o zmianie cen wszystkich gatunków mięsa, ale podwyżka bez wątpienia obejmie także przetwory mięsne, w tym wędliny. Dla przykładu można podać, że mięso wołowe bez kości za kilka dni będzie kosztować około 530 dinarów za kilogram (przy średniej płacy około 21 tys. dinarów miesięcznie).

W kilku innych republikach SFRJ oraz okręgach autonomicznych ceny mięsa i jego przetworów podniesiono już przed kilku miesiącami,

co pogłębiło różnice i chaos cenowy w kraju. Teraz ceny są „ujednolicane”.

Z powodu dotychczasowej i tak bardzo wysokiej ceny mięsa (drożało ono kilkakrotnie w ostatnich 2 latach) popyt na ten produkt znacznie się zmniejszył; w sklepach, magazynach i chłodniach powstały jego nadmierne zapasy. Wielu ludzi nie widzi sensu w dalszym powiększaniu tych dysproporcji do czego bezsprzecznie dojdzie po 1 października br. Z drugiej jednak strony twierdzi się, że zarówno hodowcy bydła i trzody chlewnej, jak i przemysł mięsny znajdują się w bardzo ciężkiej sytuacji finansowej. Rolnikom coraz mniej opłaca się hodować, a rzeźnię ponoszą wrecz straty. Podobno zmiana cen ma być jedynym, choć niezbyt dla niektórych pewnym, lekarstwem na tę „chorobę deficytu”.

SPORT-SPORT

Finisz żużlowej ekstraklasy

Przed zespołami żużlowej ekstraklasy już tylko dwie kolejki spotkań. Zgodnie z regulaminem GKSZ, wszystkie pojedynki rozpoczynają się o godz. 14. W najbliższą niedzielę ulubieńcy Leszna i obrońcy tytułu drużynowego wicemistrza kraju, po raz ostatni w tegorocznej ligowej batalii, wystąpią przed własną publicznością. Następcy Alfreda Smoczyka zmierzają się z toruńskim Apatorem, któremu ulegli niespodziewanie w pierwszej rundzie 42:48. Nadarza się więc okazja do rewanżu i ewentualne zwycięstwo żużlowców Unii odroczy koronację nowego mistrza Polski do 7 października. Kibice leszczyńskiego zespołu z niecierpliwością

oczekiwać będą wieści z Opolia, gdzie tamtejszy Kolejarz spotka się z liderem tabeli — Stalą Gorzów. Broniący się przed meczami barażowymi z wicemistrzem II ligi opolski kolejarze, będą z pewnością ambitnie walczyć o zwycięstwo. Gnieźnieński Start, już dawno pozbawiony szans pozostania w gronie najlepszych zespołów kraju, udaje się do Rybnika. Górnicy pod wodzą trenera Andrzeja Wyglendy tegoroczny sezon mogą zakończyć do udanych i nie dziwnego, że ROW jest zdecydowanym faworytem niedzielnej konfrontacji, a pierwszy pojedynek na torze w Gnieźnie przyniesi sukces Ślązakom 46:44. (jp)

Po meczu Polska — Turcja

Trener ANTONI PIECHNICZAK: „Mimo iż nie wystąpił w składzie optymalnym, zespół zagrał w dobrym stylu. Wyróżnił się Wjias, a także Dziekanowski i Palasz. Po powrocie do zespołu zawodników kontuzjowanych — drużyna odzyska swe oblicze”.

pierwszej połowie. Gdyby nie ten karny, wynik mógł być korzystniejszy dla nas”.

Trener CANDAN TARHAN: „Przydał się mojemu zespołowi ten słupski sprawdzian. W tym składzie reprezentacja Turcji grała dopiero drugi raz. Wymieniłem w niej dziesięciu zawodników. Oczekiwałem trudności w

Dania — Norwegia 1:0 (0:0)
Węgry — Austria 3:1 (0:1)

MŁODZIEŻOWE ME
Dania — Norwegia 2:2 (2:0)

Remis Olimpii w Wałbrzychu

W VIII rundzie meczów mistrzowskich II ligi piłkarskiej Olimpii zremisowali w Wałbrzychu z tamtejszym Zagłębiem 1:1 (1:0). Bramki zdobyli: dla Olimpii Rybak w 17. min. a dla Zagłębia Świderski w 70 min.

Gwardia — Moto-Jelcz 3:0
Ślęza — Chemik 0:0
Zawisza — Victoria 1:0
Chrobry — AKS Niwka 0:1
Zagłębie Wałbrzych — Olimpia 1:1

Mecz miał wyrównany przebieg a poznaniacy zagraли odważnie nie uciekając się tylko do obrony własnej bramki. Przyniosło to efekty w 17 minucie, gdy Olimpia po strzale Rybaka objęła prowadzenie 1:0. Niestety w drugiej połowie gospodarze po fali ataków zdołali wyrównać i ustalić wynik spotkania na 1:1. Mecz był ładny i obfitował w wiele spięć pod bramkowych zwłazacza w drugiej połowie. (leg)

1. Odra	8	13	3	18-7
2. Zagłębie Lubin	8	11	5	7-2
3. Szombierki	8	10	6	2-7
4. Zawisza	8	9	7	12-9
5. Zagłębie Wał.	8	9	7	11-9
6. Moto-Jelcz	8	9	7	10-8
7. Olimpia	8	9	7	9-9
8. Gwardia	8	8	8	12-10
9. Piast	8	8	8	6-7
10. Chemik	8	7	9	8-8
11. Chrobry	8	7	9	6-6
12. Ślęza	8	7	9	5-6
13. AKS Niwka	8	7	9	6-10
14. Stilon	8	6	10	6-9
15. Victoria	8	5	11	1-6
16. Stal Stocznia	8	3	13	5-16

II LIGA
GRUPA I
Zagłębie Lubin — Stal Stocznia 1:0
Stilon — Odra 1:2
Piast — Szombierki 0:0

GRUPA II
Wióknierz — Bałuty 2:2
Korona — Igloopol 2:1
Craovia — Jagiellonia 0:0
Resovia — Stal Mielec 2:0
Polonia Bytom — Stal Rzeszów 2:0
Polonia Warszawa — Hutnik 1:1
Górnik — Błękitni 2:0
Avis — Stal Stalowa Woja 3:1

Sukcesy A. Grubby

(PAP) Rozegrana została trzecia seria zawodów o „Grand Prix” RFN w tenisie stołowym. Bardzo dobrze spisał się Andrzej Grubba, który w Ulm, w finale grupy „B”, pokonał Patricka Brocheau (Francja) 2:12, 21:16. Polak po trzech konkurencjach, z dorobkiem 12 pkt. prowadził w grupie wspólnie z Brocheau i Hual Junem (CHRL). Czwartą lokatę zajmuje Jan Ove Waldner (Szwecja) — 9 pkt.

Nowy trener Lechii

(PAP) Po ostatnim spotkaniu beniaminka I ligi piłkarskiej, zespołu gdańskiej Lechii w Krakowie z tamtejszą Wisłą i po przegranej 0:4, dotychczasowy trener piłkarski — Jerzy Jastrzębowski, złożył rezygnację. Opiekę nad drużyną przejął Michał Globisz, pełniący dotychczas w Lechii funkcję kierownika wyszkolenia.

Wyciągi kolarskie w Turku

W Turku (Konińskie) odbyło się ogólnopolskie kryterium uliczne, w którym startowało 65 młodzików, 16 juniorów i 11 seniorów, reprezentujących 11 klubów. W kategorii juniorów i seniorów najlepszy na dystansie 48 kilometrów był Paweł Ergang z Lecha Poznań przed Mirosławem Halczmanem z Wióknierza Kalisz i jego kolega klubowym Pawłem Zajacem. Wśród najmłodszych rywali-

zujących na dystansie 16 km zwyciężył Dariusz Bigos z Tramwajarza Łódź, przed reprezentantami Wióknierza Kalisz Wojciechem Pawlakiem i Ireneuszem Matusiakiem. W klasyfikacji drużynowej po obydwu biegach najwięcej punktów — 68 zdobyli zawodnicy Wióknierza Kalisz wyprzedzając drużynę z Poznania: Lech (35 pkt.) i Stomil (31 pkt.). Zwycięska drużyna otrzymała na własność puchar naczelnika miasta Turku. (les)

Piątek 28 IX

PROGRAM I

- 6.00 — TTR — Uprawa roślin, sem. 3;
- 6.30 — TTR — Mechanizacja rolnictwa, sem. 3;
- 8.10 — Geografia, kl. 6;
- 9.00 — Wokół nas, kl. 1-2;
- 9.45 — Film dla 2 zmiany „Odwieczny zew” (4) „Bunt” serial prod. TV ZSRR;
- 10.50 — DT — Wiadomości;
- 11.00 — „Domowe przedszkole”;
- 11.55 — Język polski, kl. 8;
- 12.50 — Wokół nas, kl. 1-2;
- 13.30 — TTR — Biologia, sem. 1;
- 14.00 — TTR — Chemia, sem. 1;
- 15.05 — W szkole i w domu;
- 15.50 — NURT — „Ja i mój świat”;
- 16.25 — DT — Wiadomości;
- 16.30 — Dla młodych widzów „Majsterklepka”;
- 16.55 — Dla dzieci „Piątek z Pankracym”;
- 17.20 — DT — Wiadomości;
- 17.30 — „20 lat minęło” — „Niespotkanie spokojny człowiek” komedia prod. TP, reż. — Stanisław Barań, wyst.: Ryszarda Hanin, Małgorzata Potocka, Janusz Kłosiński i inni;
- 18.30 — „Wieczorem u Kramarów”;
- 19.00 — Dobranoc;
- 19.10 — „Nie tylko dla wędkarzy”;
- 19.30 — Dziennik;
- 20.00 — Monitor rządowy;
- 20.30 — „Odwieczny zew” (4) — „Bunt” serial prod. TV ZSRR;
- 21.35 — DT — Komentarze;
- 21.55 — „Jest Warszawa” — program poetycko-muzyczny, wyst.: Mieczysław Fogg, Irena Santor, Ewa Demarczyk i inni;
- 22.25 — „Sprawa dla reportera”;
- 23.00 — „20 lat minęło” — „Niewdzięczność” — film psychologiczno- obyczajowy produkcji TV polskiej, reż. Zbigniew Kamiński, wyst.: Antonina Gordon — Górecka, Beata Tyszkiewicz, Helena Kowalczykówna i inni;
- 23.50 — DT — Wiadomości;

PROGRAM II

- 17.30 — „Oferty polskiej nauki”;
- 18.00 — „Spróbuj sam”;
- 18.30 — Teleskop;
- 19.00 — „Pobocza sportu” — „Ring wolny”;
- 19.20 — Przeboje „Dwójki”;
- 19.30 — Dziennik;
- 20.00 — Przyjechała telewizja;
- 20.30 — Jarmark;
- 21.15 — DT — Wydarzenia — telefon „Dwójki”;
- 21.30 — „Galerie świata” — Muzeum Rosyjskie w Leningradzie (4) — „Od Iwa-

Sobota 29 IX

PROGRAM I

- 6.00 — TTR — Biologia, sem. 1 — Komórka w mikroskopie optycznym i elektronowym;
- 6.30 — TTR — Chemia, sem. 1 — Molekularna teoria budowy materii;
- 7.00 — TTR — Fizyka, sem. 3 — Ruch cząsteczek nadelowanych w polu elektrycznym i magnetycznym;
- 7.30 — TTR — Biologia, sem. 3 — Jak odżywiają się rośliny?
- 8.25 — Program dnia;
- 8.30 — „Tydzień na działce”;
- 9.00 — „Sobótka” oraz film prod. hiszpańskiej „Niebieskie lato” — „Prywatka”;
- 10.30 — DT — Wiadomości;
- 10.35 — Historia dramatu polskiego Edward Redliński: „Wczesniak” reż. Andrzej Konic, wyst.: Bronisław Pawlik, Jerzy Bończak, Gabriela Kownacka i in.;
- 11.50 — „Na estradzie i w za kładzie” — Chem;
- 12.50 — Poradnik rolniczy;
- 13.20 — „Hobby” — „Porcelana z Cmiełowa”;
- 13.50 — „Zdrowie” — program wojskowy;
- 14.20 — „Oblicze Chin” — film dokumentalny prod. CHRL;
- 14.55 — Program dnia;
- 15.00 — DT — Wiadomości;
- 15.05 — Telewizyjna lista przebojów;
- 15.30 — „W świecie ciszy” — program dla niesłyszących;
- 16.00 — „Ostatni pociąg” (2) — film fabularny produkcji francuskiej;
- 17.20 — Mr Zoob na L-4” — program rozrywkowy;
- 17.40 — „Reportaż z przeszłości”;
- 18.10 — Losowanie Dużego Lotka;
- 18.20 — „Pegaz”;
- 19.00 — Dobranoc;
- 19.10 — „Z kamera wśród zwierząt” — „Bocian biały i jego krewni”;
- 19.30 — Dziennik;
- 20.00 — „Rocky” — film fabularny produkcji USA, reż. John G. Avildsen, wyst.: Sylvester Stallone, Talia Shire i in.;
- 22.00 — „Na żywo”;
- 22.30 — Finał konkursu tańca disco;
- 22.40 — Wiadomości sportowe;
- 23.20 — Kino nocne: „Anna i wampir” polski film fabularny, wyst.: Wirgiliusz Gryń, Jerzy Trela, Henryk Stanek i in., reż. — Janusz Kidawa.

PROGRAM II

- 11.30 — NURT — Naród i państwo;

- 11.55 — NURT — Konflikt w klasie i co dalej?
- 12.25 — NURT — Ja i mój świat;
- 12.50 — DT — Wiadomości;
- 13.00 — Filharmonia „Dwójki”;
- 13.45 — „5 — 10 — 15” zespół Dom przedstawia;
- 15.15 — „Duże sprawy małych muzeów”, reportaż: „Zawrzc w szkole” „Na robotniczych paletach” „Oda do węgla” „Raciborskie rzeźby” „By nie szalał kur”;
- 16.10 — „Wideołeka”;
- 16.40 — „Ślaska i narodu” — program filmowy;
- 17.10 — „Gorąca linia” — ex press reporterów;
- 17.40 — „Wielkie pustynie” — „Pustynia Boga” — film dokumentalny prod. francuskiej;
- 18.30 — Spotkania z kulturą;
- 19.00 — Na antenie „Dwójki”;
- 19.15 — Muzyczny relaks;
- 19.30 — Dziennik;
- 20.00 — „Warszawska Jesień 84” (IV relacja), wyk.: Junge Deutsche Philharmonie (RFN);
- 21.00 — „Powrót górala” — program publicystyczny;
- 21.30 — DT — Wiadomości;
- 21.35 — „Zastygłe w pamięci — żywe w sercach” — program publicystyczny;
- 21.55 — „Marco Polo” (5) — film fabularny produkcji TV włoskiej reż. — Giuliano Montaldo;
- 23.05 — „Melodie i piosenki na zamku w Pszczynie”.

Niedziela 30 IX

PROGRAM I

- 6.00 — TTR — Fizyka, sem. 3 — Ruch cząsteczek nadelowanych w polu elektrycznym i magnetycznym;
- 6.30 — TTR — Biologia, sem. 3 — Jak odżywiają się rośliny?;
- 7.00 — „Wszelchnia rodziny wiejskiej” — w naszej rodzinie;
- 7.55 — „Po gospodarsku” — magazyn spraw wiejskich;
- 8.15 — Program dnia;
- 8.20 — „Tydzień” — magazyn rolniczy;
- 9.00 — „Telerańek” oraz film produkcji polskiej „Sześć milionów sekund” — „Magia rekawic”;
- 10.30 — DT — Wiadomości;
- 10.35 — „Wielkie miasta świata” — Paryż — francuski film dokumentalny;
- 11.35 — „Kraj za miastem”;
- 12.00 — „Siedem anten”;
- 13.00 — Telewizyjny koncert życzeń;
- 13.45 — Teatr młodego widza — William Thackeray — „Pierścień i róża” reż. — Elżbieta Sikora i Maciej Wojtyzsko, wyst.: Zofia Kucówna, Joanna Szczepkowska, Anna Seniuk i in.;
- 15.00 — DT — Wiadomości;
- 15.05 — „Galeria 37 milionów” — malarstwo Władysława Jackiewicza;

- 15.30 — „Podróż sentymentalna do Kazimierza”;
- 16.05 — „Czerwony szal” (2) serial produkcji TV RFN reż — Wilhelm Semmelroth;
- 17.40 — „Teatr na ulicy” — reportaże filmowy;
- 18.00 — Studio sport: Zawody Przyjaźni w hokeju na trawie kobiet;
- 18.20 — „Antena”;
- 19.00 — Wieczorynka;
- 19.30 — Dziennik;
- 20.00 — „Mniejsze niebo” — polski film fabularny reż. — Janusz Morgenstern, wyst.: Beata Tyszkiewicz, Roman Wilhelm Jan Englert i in.;
- 21.35 — Klub międzynarodowy;
- 21.55 — „Program, intencje, perspektywy” — inauguracja roku kulturalnego;
- 22.20 — DT — Wiadomości;
- 22.25 — Sportowa niedziela;
- 22.50 — Rzeszowskie spotkania estradowe „Oset 84” — „Grześkowiak szól”.

PROGRAM II

- 9.45 — „Mniejsze niebo” — polski film fabularny;
- 11.20 — „Krótkofalowcy” — program wojskowy;
- 11.50 — DT — Wiadomości;
- 12.00 — „Kwadran z hejma” (5) — Uniwersytet;
- 12.15 — „Aerobic”;
- 12.30 — „Wspaniały świat Walta Disneya — „Kit Carson i ludzie z gór” (2) film produkcji USA;
- 13.20 — Maraton pokoju 1984;
- 13.30 — Przed Międzynarodowym Dniem Muzyki;
- 13.45 — Niedziela w Świątnikach Górnych;
- 14.35 — Filmowe podróże do Chin;
- 15.05 — „Winnetou” — „Kwiat prerii” — serial produkcji francuskiej, reż. — Marcel Camus, w roli głównej Pierre Brice;
- 16.00 — „Moja muzyka”;
- 16.30 — Kalejdoskop filmowy „Kino-Oko”;
- 17.10 — „Jutro poniedziałek”;
- 17.40 — „Cervantes” (5) — serial produkcji hiszpańskiej;
- 18.30 — Maraton pokoju 1984;
- 19.00 — Wywiady Ireny Dziezic;
- 19.30 — Dziennik;
- 20.00 — Studio sport: I liga hokeja na lodzie — Wielka Warszawska na Stuzewcu;
- 21.00 — „Warszawska Jesień 84” — festiwal muzyki współczesnej;
- 21.30 — DT — Wiadomości;
- 21.35 — „Z pamiętnika szalonej gospodyni” — „Koncert życzeń”;
- 21.55 — Grabieżce kultury — „Król czarnych rynków”;
- 22.25 — Wielkie filmy malego ekranu „Szpital na periferiach” (10).

(0-Pl)

Za zmiany w programie — redakcja nie odpowiada

OPINIE POLEMIKI ODPOWIEDZI

ZAPĄKI + DZIECKO

Przeczytałem w „Głosie” z 17 IX krótką wzmiankę o na razie „bezowocnych” wysiłkach dzieci, usiłujących podpaść lodziarnię, a może cały blok. Nie doczytałem się jednak żadnego wniosku, jaki należało postawić, bo chyba nie chodzi o postawienie przy owej lodziarni patrolu milicyjnego. Dzień w dzień płoną na osiedlach śmietniki i sucha trawa. Byłem świadkiem pożaru trawy w pobliżu składnicy drewna przy ul. Serbskiej. Na skarpie rozsiadła się dziatwa, niczym na trąbunie, w oczekiwaniu na przyjazd straży pożarnej. Któryś ze strażaków rzucił pytanie: — kto z was podpalili? — Odpowiedź była jasna: — panie, to nie my (wystarczyło przetrząsnąć kieszenie zebranej gawiedzi, a sprawa byłaby jednoznaczna). Zastana wiam się czy rodzice nie in teresują się zupełnie, co ich dzieci noszą w kieszeniach? Moi rodzice czynili to z pewnością nieraz. Również w szkole było w zwyczajny odbywać apele, na których dokonywano przeglądu zawartości naszych kieszeni. Prawdopodobnie jest to dzisiaj niemożliwe, bo zagładanie do kieszeni dzieci rodzice uznaliby jako „naruszenie wolności o sobistej”. Ba, kto wie, czy nie potraktowano by tego, ja ko naruszenie... karty praw człowieka. W tej sytuacji po zostaje tylko hasło: „zapąki + dziecko = pożar” oraz ubież pieczenie w PZU. (1879)

ALFRED B.
Poznań

TABLICA A JEZDNI

W związku z remontem torowiska tramwajowego na ulicy Marchlewskiego w Poznaniu nastąpiły pewne utrudnienia w ruchu samochodowym. Pisano o tym w „Głosie”, podając pewne zmiany, wprowadzone w tym ruchu. Sytuacja jest jednak niebezpieczna, gdyż zmiany nie są przez wielu kierowców respektowane, a miłośników jadących z kierunku Rataj przy ulicy Marchlewskiego — przed skrzyżowaniem z ul. Strzelecką — skorygowano znak na tablicy, który obecnie informuje, że pas prawy służy do jazdy w prawo, środkowy na wprost, lewy na lewo. Poprzednio do jazdy wprost służył również pas prawy i obecnie wielu kierowców z tego pasa przejeżdża skrzyżowanie, blokując jazdę tym, którzy jada wprost (prawidłowo) ze środkowego pasa. Blokowanie wynika stąd, że za skrzyżowaniem lewy pas jest wyłączony z ruchu i zajęty przez materiały. Zmiana oznakowania przed wspomnianym skrzyżowaniem nie została przeprowadzona kompleksowo, to znaczy skorygowano tylko znak pionowy (na tablicy) natomiast strzałki na jezdni w dalszym ciągu wskazują z prawego pasa jazdę wprost i na prawo. Z uwagi na to, że remont torowiska ma potrwać dość długo, wydaje się konieczne skuteczne rozwiązanie zaistniałego zagrożenia. (1877)

ANDRZEJ JANKOWSKI
Poznań

DENERWUJĄCE BRAKI

Chcę poruszyć kilka spraw, szczególnie denerwujących. Po pierwsze: kiedy wreszcie w handlu pojawią się koper ty? Ostatni raz widziałem je w kiosku rok temu. Może reakcja zainteresuje się, czy

przerwano ich produkcję i dlaczego? Podobna sytuacja jest z tak podstawowym wyrobem, jakim jest krem „Nivea”. Od dłuższego czasu nie ma go nigdzie, co jest tym dziwniejsze, że przecież w Poznaniu się go produkuje. I tu podobna moja prośba, żeby redakcja zadbała, co się stało z produkcją tego kremu.

Zwracam też uwagę na zle praktyki w „Supersamie” przy ul. Traugutta. Otóż no torycznie zamyka się tam drzwi wyjściowe, przez co wchodzący i wychodzący muszą przeciskać się przez te same drzwi. Powoduje to prawdziwą przepychankę, tym bardziej, że jest to bardzo cznie odwiedzany sklep (zwłaszcza odkąd piwo sprzedaje się od rana, całe gromady pijacków okupują sklep i powodują dodatkowy tłok).

I jeszcze dwa zdania na temat prasy. W każdy piątek już o godz. 7 w kioskach nie ma „Głosu”, podczas gdy inne dzienniki można nabyć jeszcze w południe. Nie wierzę, że nie można dodrukować więcej egzemplarzy, żeby można było kupić „Głos” o godz. 8 czy 9. (Od dzisiaj nakład piątkowych wydań „Głosu” wzrósł do 165 tysięcy egzemplarzy — dop. red.). (1861)

HANNA B.
Poznań

BRAWO DLA KOLEJARZY

W związku z niedawno obchodzonym Dniem Kolejarza chcę prosić Szanowną Redakcję o wykorzystanie opisanego niżej zdarzenia, które świadczy o pozytywnym stosunku pracowników tej ciężkiej służby do pasażerów: 30 lipca br. mój chory mąż, emeryt w wieku 78 lat, wysiadając w Poznaniu o godz. 17.15 z pociągu przyspieszonego z Ostrowa zostawił marynarkę, ubierając wyłącznie płaszcz. Stwierdziwszy to w domu, pofechałem na dworzec i w pomieszczeniu informacji przedstawiłem sprawę. Starszy pan z tego wydziału uchwycił się do Bydgoszczy, gdzie znowu ludzie dobrej woli i życzliwi, przez megafony i służbę kolejową odnaleźli zastawioną marynarkę. Już po kilku godzinach maszynista wracającego do Poznania pociągu osobiście przyniósł nam, do mieszkania marynarkę, w której były wszystkie dokumenty i pieniądze.

Jesteśmy z mężem wzruszeni taką postawą i pragniemy aby — w sposób jaki potraficie — też pokazać, że nie brakuje ludzi pomocnych i życzliwych. Niech to podziękowanie za bezinteresowną pomoc będzie dla nich wyrazem uznania. (1857)

MONIKA WASIELEWSKA
Poznań

SENIORZY NA RAJDZIE

Pragniemyśmy za Waszym pośrednictwem gorąco podziękować organizatorom rajdu seniorów osiedli spółdzielczych „SEMOS-84”, w którym uczestniczyliśmy. Na metę rajdu wybrano podpoznańskie Błażewko. Ósrodek ten ze swoim rozległym parkiem, bardzo nam się podobał, tak że ze względu na dużą liczbę ławek, z których dzięki słonecznej pogodzie mogliśmy skorzystać. Czas umiłały nam wystąpił seniorów z Klubu Osiedlowego „Wrzos”. Na metę, dla urozmaicenia, zorganizowano stanowiska gier rekreacyjnych. Impreza ta była bardzo udana. Raz jeszcze

dziękujemy wszystkim, którzy przyczynili się do tego, byśmy mogli w tak miły sposób spędzić parę godzin. (1882)

SENIORZY z Klubu „Złota Jesień” — Osiedle Młodych

O HIGIENIE NIEWESOŁO

Przeczytałem w „Głosie” z 7 IX artykuł pt. „Warunkiem zdrowia jest czystość”, w którym autor wskazuje skutki nieprzebrania przepisów sanitarnych oraz wyniki kontroli Sanepidu, przeprowadzonych na terenie Wielkopolski. Wykazały one liczne zaniedbania w zakresie higieny. Z własnych obserwacji znam takie przykłady: wysypane przy przenoszeniu butki konwojent pozbierał z jezdni i włożył z powrotem do kosza, podobnie postąpiła ekspedientka, gdy upadły jej na podłogę drożdżówki, częste przypadki chwytania w sklepach spożywczych np. krojonego sera palcami, którymi przed chwilą odbierano pieniądze... Na zwróconą uwagę sprzedająca reaguje zazwyczaj wyrazem zdziwienia w oczach, że niby o co chodzi? Niewesołe refleksje nasuwają się w związku z takim lekceważeniem podstawowych wymogów higieny. Autor wspomnianego artykułu kończy apelem, że trzeba zwiększyć starania o podniesienie kultury sanitarnego społeczeństwa. Dodabym, iż nie tylko trzeba, ale powinno się a nawet musi się to uczynić, bo brak jej zagraża zdrowiu społeczeństwa i niechłubnie świadczy o nas (...). (1811)

JAN TOMASZEWSKI

Poznań

NIESTETY, NIE MOŻNA

W związku z listem pt. „Ręk do pracy nie trzeba?” („Głos” z 6 VII) w sprawie możliwości wykorzystania pracy własnej celem przyspieszenia przydziału mieszkania. Centralny Związek Spółdzielni Budownictwa Mieszkaniowego w Warszawie uprzejmie wyjaśnia co następuje:

Uchwała nr 268 Rady Ministrów z 27. 12. 1982 zmieniająca dotychczasowe przepisy w tej sprawie, w § 5 przewiduje możliwość realizacji systemem gospodarczym budownictwa mieszkaniowego spółdzielczego w formie organizacji pod patronatem młodzieży brygad młodzieżowych. Inicjatywa w tej sprawie należy do samych zainteresowanych i organizacji młodzieżowych. Oczywiście, chodzi tu o formę zorganizowaną o charakterze bardziej powszechnym, a nie załatwianie spraw indywidualnych, jak słusznie zauważa autor w swoim liście. Jest to jednakże forma preferowania pewnych grup, jak pokazała zresztą praktyka lat poprzednich, kosztem pozostałych kandydatów i członków, oczekujących na przydział mieszkań spółdzielczych, realizowanych w ramach planów inwestycyjnych. Nie ma bowiem możliwości zapewnienia wszystkim chętnym członkom udziału własnego w realizacji budownictwa mieszkaniowego, biorąc pod uwagę określone trudności materiałowo-techniczne. Tym bardziej dotyczy to kandydatów. (1251)

WŁODZIMIERZ MARCINIAK
naczelnik wydziału

LUDZI DO PRACY BRAK

W odpowiedzi na list pt. „Miało być 7 kas” („Głos” z 4 IX) megasam „Meteor” informuje, że przy obecnym stanie zatrudnienia czynnych jest stale 5 stanowisk kasowych w stoisku ogólnospółdzielczym. Ze względu na zwiększone zakupy w piątek przed wolną sobotą i w wolne soboty liczba kas czynnych jest zwiększona do 6—7. Możliwość taka istnieje w soboty w związku z prowadzeniem działalności na jedną zmianę. Jednocześnie zawiadamiam, że zapotrzebowanie na sprzedawców-kasjerki zostało złożone w Dziale Spraw Pracowniczych „Spotem” PSS, jak również w Urzędzie Zatrudnienia w Poznaniu. (1588)

ALDONA PAWELCZAK
kierownik

KOMUNIKATY

KOMUNALNE PRZEDSIĘBIORSTWO ROBÓT INŻYNIERYJNYCH w Poznaniu w porozumieniu z Wojewódzkim Przedsiębiorstwem Wodociągów i Kanalizacji w Poznaniu — za wiadomiami: w związku z robotami wodociagowymi w ul. Roosevelta nastąpi w dniu 1. 2 i 3. 10. 1984 r. (poniedziałek, wtorek, środa) w godz. od 8—18

ZNACZNE OBNIŻENIE CIŚNIENIA WODY

z możliwością całkowitego jej braku w rejonie objętym ulicami: Roosevelta, Dąbrowskiego, Kościelna, Jeżycka i Poznańska.

Wszystkich zainteresowanych mieszkańców i zakłady przemysłowe uprasza się o poczytanie odpowiednich zapasów wody i zabezpieczenie urządzeń centralnego ogrzewania.

W związku z przewidywanymi pracami mogą nastąpić zmiany cech fizycznych wody jak barwy i mętności. W przypadku takiego zjawiska należy odpuszczać wodę do zaniku powstałych zanieczyszczeń.

Za powstałe utrudnienia w zaopatrzeniu w wodę KPRI oraz WPWiK serdecznie przepraszają. 3242-K1

ZACHODNIA DOKP w Poznaniu informuje, że w noc przejściową 29 na 30 września 1984 roku o godz. 2 na obszarze całego kraju zostanie wprowadzony czas środkowoeuropejski (CSE).

Wskazówką zegarów zostaną cofnięte z godz. 2 na godz. 1.

W związku ze zmianą czasu niektóre pociągi dalekobieżne odjadą z poszczególnych stacji później lub wcześniej, a większość pociągów, których zmiana czasu spotka w drodze przejazdu, będzie stała na wyznaczonych stacjach około 60 minut tj. do czasu ich planowego kursowania dalej.

W nocy 29 na 30 września br. ze stacji Poznań Główny niżej podane pociągi dalekobieżne odjadą w zmienionym rozkładzie jazdy:

1. poc. osob. nr 7312 rel. Poznań Gł. — Przemysł/Zakopane odjedzie o godz. 0,10 tj. 60 minut później
2. poc. osob. nr 7618 rel. Poznań Gł. — Jelenia Góra odjedzie o godz. 1,45 tj. 60 minut później
3. poc. osob. nr 6511 rel. Wrocław Gł. — Gdynia Gł. odjedzie o godz. 1,35 tj. 60 minut wcześniej.

Szczegółowych informacji o kursowaniu pociągów udzielają stacje PKP, które zaopatrzone w odpowiednie do tego materiały. 3215-K1

UNIEWAŻNIA SIĘ PIECZĄTKI:

Przedsiębiorstwa Zagranicznego

„Jerriel — Fruit”

bez numeru statystycznego. 3231-K1

PRACOWNICY POSZUKIWANI

FABRYKA KOSMETYKÓW POLLENA - LECHIA w Poznaniu — zatrudni zaraz:

— Głównego Specjalistę d.s. Rachunkowości — z-cę głównego księgowego, — palaczy i pomocników palaczy.

Zainteresowane osoby prosimy o kontaktowanie się z Działem Kadr i Szkolenia w Poznaniu, ul. Chlebowa 4/8, tel. 773-081 wewn. 112 i 119. 3228-K1

Spzedaż

Spredam palme. Oferty 22998gpr Biuro Ogłoszeń. Skryta 1. 32269g

Suknia ślubna wysoka szczypta, welon, kurtka damska — królik czarny nowa, modny krój, wzrost 163 — tania. Hetmańska 45 m 8 po 15. 28755gpr

Spredam garaż z elementów betonowych, stalowa konstrukcja okienna, żelazne drzwi warsztatowe, parkan z prefabrykatów betonowych, płyty betonowe zbrojone 30X130, drewno opałowe i gruz betonowy bezpłatnie — telefon 20-48-65. 32220g

Spredam dywan igłowy

Kowary, bez-braz tel. 620-58. 32869g

Shetland, Siml Mohair dostawa — sprzedam Warszawa 47-76-36. 2725-K2

Motorzacyjne

Kupię Jawkę — stan bardzo dobry, tel. 65-09-83 po 15. 32792g

Spredam lub zamienie Zuka i Syrenę 105 na małucha, Gniezno, Krystko wiak, Boczna 7. 32301g

Spredam „Ladę” — 1980, czerwony, telefon 20-10-35 po godz. 16—20. 32319g

Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne informuje, że w związku z robotami drogowymi na skrzyżowaniu ulic Roosevelta i Poznańskiej w dniach 29 i 30 9. 1984 r.

WSTRZYMANY ZOSTANIE RUCH TRAMWAJOWY

od Mostu Teatralnego do Piątkowskiej, Serbskiej i Wilczaka.

Nastąpią zmiany w komunikacji tramwajowej i tak:

tramwaje linii 4 i 16 kursować będą do Ogródów.
9 do pl. Wielkopolskiego.
10 i 11 do Al. Marcinkowskiego
15 Głogowska do Górczyna,
22 i 25 zostaną zawieszona.

linie nocne 4 i 9 kursować będą do Ogródów, linia nocna 10 — zostanie zawieszona.

W miejsce zawieszonych komunikacji tramwajowej (zarówno w ruchu dziennym jak i w ruchu nocnym) uruchomiona zostanie zastępczo komunikacja autobusowa i tak:

1. od petli Piątkowskiej do Mostu Teatralnego przedłużona zostanie trasa linii 90 i 94. Autobusy tych linii kursować będą ulicami: Obornicka — Serbska — Witosa — Wojska Polskiego — Nad Wierzbakiem — Al. Wielkopolską — Pułaskiego — Poznańska — Mickiewicza — Dąbrowskiego.
2. od petli tramwajowej przy ulicy Serbskiej do Mostu Teatralnego kursować będą autobusy z oznaczeniem „Serbska” ulicami: Serbska — Murawa — Winogrody — Pułaskiego — Mickiewicza — Dąbrowskiego.
3. od petli tramwajowej przy ulicy Wilczak do Mostu Teatralnego kursować będą autobusy z oznaczeniem „Wilczak” ulicami: Szelągowska — Winogrody — Pułaskiego — Mickiewicza — Dąbrowskiego — z powrotem ulicami Winogrody — Murawa — Słowiańska.
4. trasa nocna do petli przy ulicy Piątkowskiej bez zmian, natomiast autobusy nocne linii 4 i 10 będą kursować następującą trasą: Most Teatralny — Pułaskiego — Winogrody — Szelągowska — Słowiańska — Murawa — Serbska — Połabska — Serbska — Murawa — Słowiańska — Szelągowska — Winogrody — z powrotem do Mostu Teatralnego.

Za zaistniałe utrudnienia komunikacyjne przepraszamy pasażerów. 3236-K1

Spredam Poloneza 1600 „X” 1981 r. 64-003. Donatowo 20 Gmina Czempin 32526g

Spredam okazjynie silnik Mercedes 200 D po kapitalnym remoncie na oryginalnych częściach, przednie tylne zawieszanie kompletne rok produkcji 73, tylna szymba, skrzynie biegów automat. Oferty 33147g Biuro Ogłoszeń. Skryta 1. 32868g

Spredam Ładę 1500 telefon 33-09-79 po 15. 32489g

Spredam silnik Flata 126p 600 — gwarancja tel. 620-58. 32869g

Spredam Ładę 1500 telefon 33-09-79 po 15. 32489g

Nieruchomości

Spredam w dobrym punkcie na trasie Kalisz — Konin działkę 600 m² z nowym warsztatem ciągnikowym oraz domem z rozpoczętą budową pierwszej kondygnacji i starym domem mieszkalnym w rozliczeniu może być mieszkanie Stawiszyn ul. Kaliska 28 26401g

Pilnie sprzedam dom jednorodzinny z wolnym mieszkaniem wraz z zabudowaniem gospodarczym i ogrodem (1400 m²) z prawem zabudowy w centrum Koźmi na woj. kaliskie Święt. ne warunki do prowadzenia działalności rzemieślniczej. Listy: 114599. Biuro Ogłoszeń. Katowice. 2872-K2

Spredam działkę budowlaną między Rokietnicą a Kiekrzem wraz z materiałem budowlanym. Oferty 3221g Biuro Ogłoszeń. Skryta 1. 32792g

Kupię małe gospodarstwo w rozliczeniu działka w Poznaniu lub inne propozycje Kocpżyński 62-421 Wólka k/Wrześni — Staw 31182g

Panna 24-letnia, 164 cm, brunetka pozna odpowiedniego kawalera w celu matrymonialnym. Oferty ze zdjęciem 23090g Biuro Ogłoszeń. Skryta 1. Zwrót zdjęć i dyskrecja zapewniona.

Najstarsze Biuro Matrymonialne „Maizentwo” Poznań Libelta 29 dla kawalera 25, letniego z RFN, wysokiego poszukiwani panny do lat 27, wysoki, szatynki ciemno-okiej ze znajomością języka niemieckiego. Biuro czynne godz. 15.00-19.00. 32462g

W drugą bolesną rocznicę śmierci, śp.

MARKA NIEDZIELSKIEGO

zostanie odprawiona msza św w niedzielę 30 września o godz. 8 w kościele Jana Bosko.

Zawładania

została

ul. Zbożowa 10 m 41 21848g

NAJSERDECZNIEJSZE WYRAZY WSPÓLCZUCIA

hm PL
Zdzisławowi MAJCHROWICZOWI

z powodu śmierci

Matki

składają

Instruktorzy, harcerze i zuchy
Hufca Joznań-Jeżyca

38191g

Przyjacielom i Współpracownikom za udział w pożegnaniu naszej ukochanej, śp.

Zofii HENDRYS z TOBOLEWSKICH

SERDECZNE PODZIĘKOWANIE

składa

rodzina z Zabkowiec Śl.

32472g

DYREKTOROWI

Oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w Poznaniu

mgr. Edmundowi KACZMARKOWI

SERDECZNE WYRAZY WSPÓLCZUCIA

z powodu śmierci

Ojca

składa

grono współpracowników

32651g

Praca
Panią samotną, starszą lub parę emerytów zatrudnię na stałe do lekkich zajęć domowych do bie warunków. Oferty 28002g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Przyjmę pracowników do zbioru wazyw, telefon 773-732, 31127g

Mełczyznie przyjmie gos podarstwo rolne zgłoszenia Stary Rynek 92 m 2, 27851g

Kupno
Gramofon z tuba, części, kupię Oferty 32525g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Kupię książki fajansowe Tel. 32-47-46 po godzinie 17 31747g

Sprzedaj
Przycepy nowa „tarpunowska” i campingowa N 136 sprzedam. Oferty 33096g Biuro Ogłoszeń, Skryta 1.

Sprzedam futro karakułowe (kapki), białe czarne, brąz nowe. Poznań, Umińskiego 7 m 13 27806g

Placisz skórzany damski, kurtkę z latek białych sprzedam. Telefon 777-816, 32486g

Sprzedam prakie automata tyczną tel. 67-34-99 po 16 32776g

Sprzedam pianino marki C. Wieweg czarne. Oferty z ceną: 28439g Pila, Okrzei 7a 28439g

Sprzedam kołyskę dziecięcą — Słowackiego 35 m18 po 16, 32484g

Więże Blaupunkt, gramofon Siemens Rv 612 — liniowy odczyt, telefon 20-00-66, 32474g

Sprzedam pudełki miana turowe, biały z metryką mł. Nowak — Gajzno, ul. Lecha 12/15, 32286g

Sprzedam dużą palmę, telefon 32-35-46, 32478g

Akumulator, Łucznik 864 (Singer) nowy sprzedam lub zamienię na nową czeska, jugosłowiańska prakę. Telefon 20-00-66, 32475g

Sprzedam słownik języka polskiego 3-tomowy tel. 433-66

PRACOWNICY POSZUKIWANI
WIELKOPOLSKIE WYDAWNICTWO PRASOWE — zatrudni:
— TELEGRAFISTKI w pełnym wymiarze godzin — wymagana znajomość pisania na dalekopisem lub maszynie.
Zgłoszenia osobiste przyjmuje Dział Skarb Pracowniczych RSW „Prasa — Książka — Ruch” Poznań ul. Grunwaldzka 19 pokój 14a, 158-B

† Pograżeni w głębokim bólu i żalu zawiadamiamy, że dnia 24 września 1984 r. zmarł po krótkiej chorobie, opatrzony Sakramentami św. mój najukochańszy mąż i opiekun, nasz ukochany ojciec, teść, brat, szwagier, wujek i najdroższy, nigdy niezapomniany dziadziuś, śp.

JAN POMIN
żył lat 72

Msza św. pogrzebowa odprawiona będzie w dniu pogrzebu o godz. 11.15 w kościele św. Jana Kantego. Pogrzeb odbędzie się 1. 10 1984 r. o godz. 13.05 na cmentarzu Junikowskim.

W smutku pograżona
RODZINA

Prosimy o nieskładanie kondolencji.
Poznań, Promienista 3, 33461g

† Dnia 24 września 1984 r. zmarł po krótkich i ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św. mój najdroższy mąż, ukochany ojciec, przeżywszy lat 53, śp.

KAZIMIERZ LUFTMANN

Pogrzeb odbędzie się w sobotę 29 września br. o godz. 11.30 na cmentarzu górczyńskim.

W głębokim smutku pograżona
żona z synami

Prosimy o nieskładanie kondolencji.
ul. Chociszewskiego 47 m. 5, 33915g

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że dnia 25 września 1984 r. zmarł najdroższy ojciec, teść i dziadek

Dnia 26 września 1984 roku zmarł opatrzony Sakramentami św., mój ukochany i najdroższy mąż, nasz kochany szwagier, wujek i kuzyn

ś. † p.
ALFONS ZAOŃSKI
żył lat 67

Pogrzeb odbędzie się we wtorek 2 bm. o godzinie 11.45 na cmentarzu Junikowskim.
Msza św. pogrzebowa za spokój duszy drogiego Zmarłego odbędzie się w dniu pogrzebu o godz. 10 w kościele św. Jana Kantego przy ul. Grunwaldzkiej.

Pograżona w głębokim bólu i smutku
żona z rodziną
2824-U9

Zakłady Sprzętu Grzebnego — „WROMET” we Wronkach ul. Mickiewicza 52
zatrudnią zaraz:
— inż. mechanika lub inż. budownictwa na stanowisko Kier. Sekcji Inwestycyjnej
o r a z
— inżyniera lub technika budowlanego z uprawnieniami budowlanymi na stanowisko Inspektora Nadzoru.
Zgłoszenia przyjmuje Sekcja Kadr i Szkolenia J4-510 Wronki ul. Mickiewicza 52 pokój nr 9 tel. 110 wew. 130.
Zakład nie gwarantuje mieszkania. 3602-K3

Dnia 24 września 1984 r. zmarł mój najukochańszy mąż, brat i wujek

ś. † p.
STEFAN FELIKS ENGLERT

Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek, 1 października br. o godz. 12.45 na cmentarzu na Miłostowie.

W smutku pograżona
żona

Autobus odjedzie sprzed domu żaloby o godzinie 12.30.
Poznań, Świetlana 18, 33005g

ś. † p.
EUGENIUSZ HOFFMANN

Msza św. pogrzebowa odbędzie się w sobotę 29 września br. o godz. 10 w kościele parafialnym, po czym pogrzeb na cmentarzu w Chodzieży.

W smutku pograżona
RODZINA
33022g

Zawiadamiamy, że dnia 25 września 1984 r. zmarł kochany mąż, ojciec, teść i dziadek

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że dnia 26 września 1984 roku odszedł od nas na zawsze, mój kochany mąż, nasz ojciec, teść, dziadek, przeżywszy lat 69

ś. † p.
WŁADYSŁAW LEPOROWSKI

Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek 1 października o godz. 14.15 na cmentarzu na Miłostowie.

W smutku pograżona
żona z rodziną
Poznań, ul. Marcinkowskiego 2 m 1, 2826-U3

† Dnia 25. 9. 1984 r. odszedł od nas na zawsze, opatrzony Sakramentami św., nasz kochany ojciec, teść, dziadek i pradziadek, śp.

JÓZEF PRUSZYŃSKI

Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek dnia 1. X 1984 r. o godz. 14.15 na cmentarzu na Miłostowie.

O czym zawiadamiają
córka, syn i rodzina
28176g

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że dnia 25 września 1984 r. zmarł nasz kochany ojciec, teść i dziadek

ś. † p.
STEFAN WOJCIECHOWSKI

Pogrzeb odbędzie się w sobotę, 29 września o godz. 14.30 na cmentarzu winiarskim.

W smutku pograżona
córki z rodzinami
32960g

ś. † p.
JÓZEF SZUBERT
żył 63 lata

Pogrzeb odbędzie się w sobotę, 29 września br. o godz. 10 na cmentarzu górczyńskim.

RODZINA
Poznań, ul. Hłbnera 5B m 25, 33042g

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że w dniu 26 września 1984 roku zmarła nagle, opatrzona Sakramentami św., nasza ukochana siostra, szwagierka i ciocia, przeżywszy lat 72

† Z głębokim żalem zawiadamiamy, że po wieloletniej chorobie, znoszonej z anielską cierpliwością, pojednana z Bogiem zmarła 28 września 1984 r. w wieku 49 lat, śp.

MARIA ROHRBACH
z domu Pocztowy

Pogrzeb odbędzie się w sobotę 29. 9. 1984 r. o godzinie 10.30 na cmentarzu górczyńskim.

Pograżeni w smutku
mąż z synem, teściową, wujkiem i rodziną

Prosimy o nieskładanie kondolencji.
Poznań, ul. Kąciak 1 m 16, 32914g

† Z głębokim żalem zawiadamiamy, że w dniu 26 września 1984 r. zmarł nagle mój najdroższy mąż, brat, szwagier i wujek, przeżywszy lat 75, śp.

HENRYK GRZYBOWSKI
emeryt HCP
członek ZBoWid-u, odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski i innymi odznaczeniami.

Msza św. pogrzebowa odprawiona zostanie w sobotę 29 września 1984 r. o godz. 18 w kościele św. Antoniego na Starolecie, po czym nastąpi pogrzeb o godz. 16.30 na miejscowym cmentarzu.

W smutku pograżona
żona z rodziną
Poznań, ul. Żywiecka
Proszę o nieskładanie kondolencji. 33053g

Dnia 26 września 1984 roku zmarła moja kochana matka, śp.

LUBOMIRA CHUDZIŃSKA

Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek 1 października o godz. 10.30 na cmentarzu na Miłostowie.

Córka
2828-U3

ś. † p.
JADWIGA ALBRECHT

Pogrzeb odbędzie się w sobotę 29 bm. o godzinie 12 na cmentarzu górczyńskim.

W smutku pograżona
RODZINA
Poznań, Rastyska 7 m 5, 2823-U3

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że dnia 26 września 1984 r. zmarł nagle, przeżywszy 48 lat, nasz drogi mąż, ojciec, syn, brat, teść i dziadek

ś. † p.
ROMAN CIESIELSKI

Msza św. pogrzebowa zostanie odprawiona w kolegiacie w Szamotułach w sobotę, 29 września br. o godz. 10.30, po czym odbędzie się pogrzeb na miejscowym cmentarzu parafialnym.

W smutku pograżona
RODZINA
Szamotuły, ul. Obornicka 8 m. 17, 33030g

Dnia 28 września 1984 roku w wieku 79 lat zmarła opatrzona Sakramentami św., nasza siostra i ciocia

ś. † p.
MARIA DOMINIK

Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek 1 października o godz. 8.50 na cmentarzu na Junikowie.

RODZINA
Poznań, Marcinkowskiego 11 m M, 3811-U3

Dnia 23. 9. 1984 r. zmarł namaszczony Olejami św., po długotrwałej, ciężkiej chorobie

ś. † p.
KAZIMIERZ KRAMER
lat 51

Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek, 1. 10. 1984 r. o godz. 14.25 na cmentarzu Junikowskim.

Pograżona w smutku
matka z rodziną
Poznań, ul. Grobla 1B m 4A, 32710g

† Z głębokim żalem zawiadamiamy, że dnia 27 września 1984 roku zmarł w Bogu, przeżywszy lat 83, mój mąż, nasz drogi ojciec, teść, dziadek i pradziadek, śp.

ANTONI RATAJCZAK

Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek 1 października o godz. 9.30 na cmentarzu na Junikowie.

W smutku pograżona
żona z rodziną
Poznań, ul. Rutkowskiego 17 m 2, 2827-U2

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że dnia 24 września 1984 r. zmarła moja teściowa i babcia

ś. † p.
LUDWIKA OŁK

Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek 1. 10. godz. 10.15 na cmentarzu Junikowskim.

W smutku pograżona
synowa z wnukiem
2821-U3

Pograżeni w głębokim smutku i żalu zawiadamiamy, że w dniu 25 września 1984 roku zmarła w Bogu, opatrzona Sakramentami św., nasza najukochańsza, pełna poświęcenia i dobroci żona, matczka, siostra, teściowa, ciocia, babcia i prababcia, przeżywszy lat 78

ś. † p.
FRANCISZKA HEIGELMANN
z domu Urban

Pogrzeb odbędzie się w sobotę 29 bm. o godzinie 14 na cmentarzu winiarskim ul. Wojciechowskiego.

W smutku pograżona
RODZINA
Prosimy o nieskładanie kondolencji.
Poznań, Os. Jana III Sobieskiego 38 m 8 dawniej ul. plac Spiski 1, 3814-U6

† Z głębokim żalem zawiadamiamy, że dnia 23. 9. 1984 r. przestało bić serce naszej córki, siostry, bratowej szwagierki i cioci opatrzony Sakramentami św. śp.

MARI ROHRBACH
z domu Pocztowy
żyła z nami 43 lata.

Pogrzeb odbędzie się w sobotę 29. 9. 1984 r. o godz. 10.30 na cmentarzu górczyńskim
Msza św. odprawiona zostanie w dniu 1. 10. 1984 r. o godz. 8 w kościele Matki Boskiej Bolesnej

RODZINA
32812g

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że w dniu 26 września 1984 roku po długiej i ciężkiej chorobie odeszła od nas na zawsze ukochana mama, teściowa, babcia i prababcia

ś. † p.
JADWIGA RYBICKA
z domu Byczyk

Pogrzeb odbędzie się w sobotę 29 bm. o godzinie 12 na cmentarzu przy ul. Wojciechowskiego

W smutku pograżona
RODZINA
Prosimy o nieskładanie kondolencji.
Poznań Os. B. Chrobrego 19 m 57, 2818-U3

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że dnia 27 września 1984 roku przestało bić serce naszej najukochańszej, najdroższej mamusi, teściowej, siostry, babci, opatrzony Sakramentami św., śp.

OTYLII HOFFMANN
z domu Loose

Odszedł od nas człowiek, którego dobroci i szlachetności nikt i nic nie jest w stanie zastąpić.
Żegnaj Mamo.
Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek 1 października o godz. 12 na cmentarzu na Miłostowie.

O tej bolesnej stracie zawiadamiają, prosząc o modłtwe,
strapieni
dzieci i rodzina
Poznań, ul. Azaliowa 7 dawniej Zupańskiego 19, 2825-U3

Pograżeni w głębokim bólu zawiadamiamy, że w dniu 25. 9. 1984 r. po krótkich cierpieniach, w 25 wiosnie życia, przestało bić serce naszej najukochańszej żony i mamusi, śp.

TERESY WIERUSZEWSKIEJ
z domu Moskwa

Uroczystość pogrzebowa rozpocznie się w sobotę o godz. 13 w kościele parafialnym w Tarnowie Podgórnym.

Zawiadamia
mąż z rodziną
28186g

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że dnia 24 września 1984 roku zmarł, przeżywszy lat 71 namaszczony Olejami św., mój najdroższy mąż, nasz ojciec, teść, dziadek i pradziadek

ś. † p.
PAWEŁ WEGNER

Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek 1 października br. o godz. 11.45 na cmentarzu na Junikowie.

W smutku pograżona
żona z rodziną
Autokar podstawiony będzie o godz. 10. ul. Rybaki 1 m 2, 2814-U3

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że dnia 23. września 1984 r. odeszła od nas, przeżywszy 80 lat, pojednana z Bogiem, nasza kochana mama i babcia

ś. † p.
KAZIMIERA SOBCZAK
z domu Wieczorek

Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek 1 października o godz. 12.25 na cmentarzu Junikowskim.

W smutku pograżony
syn, synowa, wnuki i rodzina
Poznań, ul. Szamarzewskiego 60 m 29, 32376g

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że dnia 14 września 1984 r. zmarła w Bogu, w 91 roku życia, śp.

HALINA OSTROWSKA
wdowa po Kazimierzu

Pogrzeb odbył się w Gdańsku - Wrzeszczu

RODZINA
33035g

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że dnia 26 września 1984 roku zmarł po długich i ciężkich cierpieniach, namaszczony Olejami św. ukochany mąż, tatuś, teść, dziadek i pradziadek, przeżywszy lat 78

ś. † p.
LUDWIK URBANIAK

Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek 1 października o godz. 13.30 na cmentarzu na Miłostowie.

W smutku pograżona
żona z rodziną
2823-U8

Dnia 26 września 1984 r. zmarła nasza kochana koleżanka

TERESA WIERUSZEWSKA

Mężowi i Rodzinie Zmarłej serdeczne wyrazy współczucia składają:

Kierownictwo i pracownicy restauracji „Pod Autostopem” w Tarnowie Podgórnym
32981g

Z żalem zawiadamiamy, że zmarła nasza pracownica i koleżanka, śp.

MIECZYSLAWA PARKITNA

Rodzinie Zmarłej wyrazy serdecznego współczucia składają:

Dowództwo Jednostki i współpracownicy Kasyna
33040g

† Z głębokim żalem zawiadamiamy, że dnia 14 września 1984 r. zmarła w Bogu, w 91 roku życia, śp.

HALINA OSTROWSKA
wdowa po Kazimierzu

Pogrzeb odbył się w Gdańsku - Wrzeszczu

RODZINA
33035g

Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek 1 października o godz. 13.30 na cmentarzu na Miłostowie.

W smutku pograżona
żona z rodziną
2823-U8

Poznańskie

Magazyny niczym beczki prochu

Przed magazynem zbożowym Gminnej Spółdzielni w Nekli często ostatnio zatrzymują się auta strażackie. Nie, nie po to by gasić ogień. Przynajmniej na razie — odpukać — takiej konieczności nie było. Kontrolerzy z duszą na ramieniu zawsze jednak sprawdzają stan tego budynku, bo to właściwie tak, jakby się siedziało na beczce z prochem. Magazyn jest po prostu zapelniony ziarnem w taki sposób, że nie sposób ba-

gminach wokół Środy, a jedynie wymierzono kilkanaście mandatów za przewinięcia drobniejszej natury — tak dla przestrogi.

Raz po raz wymierzone są też takie kary za usterki w magazynach zbożowych w rejonie Nowego Tomysła. Ale też nie stwierdza się rażących zaniedbań. Często są one następstwem zwykłej ciasnoty i przeladowania pomieszczeń. Pół żartem, pół serio mówi się w takich przypadkach, że wszystkiemu winne są... dobre zbiory.

Jednak nie mogą być one usprawiedliwieniem dla niedorozwoju bazy magazynowej gminnych spółdzielni i Państwowych Zakładów Zbożowych. Wszystkie przecież nie przyjmują ziarna pierwszy raz i o potrzebach w tej dziedzinie wiadomo nie od wczoraj. A jednak ciągle niewiele się czyni, by zapewnić odpowiednią powierzchnię do gromadzenia ziarna, ewentualnie przygotować zastępcze lokale, zapewnić stosowne instalacje wentylacyjne i przeciwpożarowe.

Na jednej z porad poźniowych w Poznaniu przedstawiciele spółdzielczości rolniczej tłumaczyli się, że na takie przedsięwzięcia za mało jest pieniędzy lub nie ma ich wcale. Ubolewali też, że nie można takich zadań od dłuższego czasu ulokować w portfelu zleceń firm budowlanych, jeśli już się pieniądze znajdują. Ale szybko podający takie argumenty zostali „sprowadzeni na ziemię”. A jeśli powstaje pożar i powoduje wielomilionowe straty, to wówczas pieniądze muszą się znaleźć? Czy zatem nie lepiej przeznaczyć je na modernizację zaplecza magazynowego?

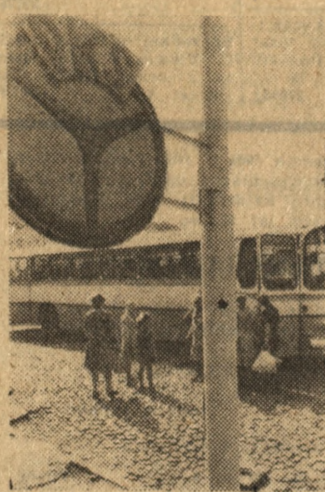
Komenda Wojewódzka Straży Pożarnej w Poznaniu wnioski w tej sprawie i sugestie ma jasno sprecyzowane. Chodzi jednak o to, by zostały jak najszybciej urzeczywistnione. (bop)

Jak ostatnio obliczono, nekliński magazyn jest prawie... gumowy. Skoro w 150 procentach wykorzystuje się jego powierzchnię, czy można powiedzieć inaczej? Po prostu ziarno wypełnia pomieszczenia niemal pod sam sufit. A to wiele sprzyja zagraniu się ziarna. I wówczas już tylko pozostała interwencja strażaków, ale taka przy pożarze.

W niektórych innych obiektach magazynowych w Poznaniu jest podobnie albo jeszcze gorzej. W budynku GS w Borzykowie koło Kołaczkowa stwierdzono różne uchybienia, które też w każdej chwili mogły się srożyć z ziarnem. Zanim też zgrupowano tyle, że z trudem można się było zorientować, czy wewnątrz jest jakiegokolwiek zabezpieczenie przed ogniem. Mandat za to co najwyżej „przypomniał” odpowiedzialnemu pracownikowi, że stosowne przepisy zostały naruszone. Ale do porządku nie tak natychmiast nie doprowadzono tego co nieprawidłowe.

W Komendzie Rejonowej Straży Pożarnej w Środzie nieco optymistyczniejsze stwierdzenia. Ze zbyt wielu uwag do sposobu magazynowania i przechowywania ziarna nie zanotowali ostatnio kontrolerzy. Owszem, to i owo kwestionują podczas inspekcji, lecz nie są to uchybienia grożące najbardziej do kuczliwymi konsekwencjami. W każdym razie z tego powodu nie zanotowano pożaru w

„Dworzec” na rynku

Grodzisk (Poznańskie) nie ma odrębnego dworca autobusowego, więc autobusy KPKS przystoją na rynku. Fot. „Głos” — R. Królak

Krytycznym okiem

Pałupka ledwie zasłonięta

W pobliżu placu zabaw na terenach zielonych pomiędzy ulicami Bułgarską i Rumuńską na leszczyńskim Osiedlu Przyjaźni posadowiono betonową płytę, przykrywającą jakieś urządzenia komunalne. Są na niej cztery wiązki zasłonięte metalowymi pokrywami. Wszystko to jednak wykonano niestarannie, bowiem dwa wiązki mają znacznie większe otwory niż przykrywające płyty. Zięta więc głębokimi dziurami. Jakże to stwarza niebezpieczeństwo dla bawiących się w pobliżu dzieci — nie trzeba nikogo przekonywać. W każdej chwili któreś może tam wpaść. (ar)

Konińskie

Szybko zaowocowała myśl o nowej szkole

Inauguracja obecnego roku szkolnego w województwie konińskim odbyła się w Patrzykowie (gmina Kramsk). A jeszcze trzy lata temu do wymagającego remontu budynku uczęszczali uczniowie najmłodszych klas, podczas gdy starsi musieli dojeżdżać do Konina. Obiekt zaczęto modernizować ale mieszkańcy wsi stwierdzili, że konieczne jest postawienie nowego. I postanowili tego dokonać sami, w czynnie społeczny.

W maju 1981 roku odbyło się zebranie, na którym taką decyzję oficjalnie podjęto. Rozebrano stary budynek, a na jego miejscu stanął piętrowy, mieszczący 9 izb lekcyjnych, salę gimnastyczną, bibliotekę, kancelarię, pokój nauczycielski. Jest woda, centralne ogrzewanie i kanalizacja. Koszt budowy sięgnął 14 milionów złotych, z czego trzy miliony wypracowali sami mieszkańcy.

Przewodniczący Społecznego Komitetu Budowy Szkoły — Bogumił Rybicki otrzymał dyplom uznania od Rady Województwa PRON, czterech mieszkańców wsi udekorowano odznakami „Za zasługi dla województwa konińskiego”, siedem osób otrzymało dyplomy uznania Urzędu Gminy Kramsk. (les)

Kaliskie

Wiadomo co i kiedy rozpatrzą radni

Wojewódzka Rada Narodowa w Kaliszu uchwaliła ramowy program działania w obecnej kadencji. Określono tematykę prac do 1988 roku, koncentrując się na wybranych, najbardziej żywotnych dla społeczno-gospodarczego rozwoju regionu, problemach. Jeszcze w bieżącym roku dokonana zostanie ocena realizacji uchwały Wojewódzkiej Rady Narodowej z czerwca 1983 roku w sprawie rozwoju rolnictwa i gospodarki żywnościowej oraz kierunkowych działań na najbliższe lata. Radni przeprowadzą analizę stanu kaliskiego rolnictwa oraz możliwości zwiększenia produkcji żywności. Pod obrady WRN w Kaliszu trafi drugi społecznie ważny problem — budownictwo mieszkaniowe. Skłania do tego duża kolejka 30 000 oczekujących na mieszkanie.

W trzecim roku bieżącej kadencji Wojewódzka Rada Narodowa oceni działalność organów administracji stopnia podstawowego i wojewódzkiego, dokona także analizy osiągniętych efektów w realizacji programu srodowiska naturalnego człowieka. Przedmiotem jednej z sesji będzie wykonanie zadań w zakresie rozwoju kultury. Ważnym tematem będzie analiza mechanizmów reformy gospodarczej i wpływu ich na rozwój ekonomiczno-finansowy zakładów pracy oraz porównanie efektywności gospodarowania.

Bogaty będzie przyszły rok. Radni przeprowadzą analizę i dokonają oceny możliwości realizacji wniosków i postulatów zgłoszonych przez wyborców w okresie kampanii wyborczej do rad narodowych zajmą się stopniem wykonania wojewódzkiego programu oszczędnościowego i antynafciowego, omówią zadania w zakresie poprawy bazy oświatowej, (msj)

Automatyka z Ostrowa dla NRD

(PAP) Specjaliści z Zakładów Automatyki Przemysłowej „Mera-Zap 2” w Ostrowie Wlkp. po kilkuletniej przerwie znów pojawili się na obiektach energetycznych w NRD. Wcześniej ostrowska „Mera-Zap” znana była u naszego zachodniego sąsiada jako wykończyciel kompleksowej automatyki obiektów rolniczych, głównie inwentaryzacji. Obecnie, zlecenia NRD dotyczą elektrowni. Dostawę elementów automatyki wraz

z ich montażem rozpoczęto w ubr. na trzech niedużych obiektach energetycznych. Wyznaczony przez kontrahenta krótki termin realizacji, dzięki energicznemu działaniu udało się dotrzymać, a jakoś wykonanej pracy zyskała uznanie zlecających. W ślad za tym poszły dalsze zlecenia na automatyzację 10 dalszych obiektów energetycznych, z których trzy oddane zostaną kontrahentowi do użytku w br.

Rolnictwo u sąsiadów

Na kolejne spotkanie zaprasza Oddział Wojewódzki Chrześcijańskiego Stowarzyszenia Społecznego w Koninie. 28 wrze-

śnia prelekcję na temat „Rolnictwo w krajach RWPG” wygłosi redaktor Stanisław Hłodzik, publicysta „Nowych Drog”. Początek o godz. 18 w siedzibie ChSS przy ulicy PCK w Koninie. (les)

Piłskie

Tyle dochodu z gospodarstwa ile wiedzy w głowie

Piłskie rolnictwo szczyty się obecnie coraz lepiej przygotowana i wykwalifikowana kadra. W porównaniu z 1976 rokiem jej odsetek w sektorze uspołecznionym zwiększył się z 52 do 73 procent, a w indywidualnym — z 20 do 40 proc. Czy stan ten jest satysfakcjonujący?

spokajac może jedynie to, że 13 proc. z tej grupy osób — to ludzie po 60-ce, a ponad 2 000 to tzw. dwuzawodowcy, bez stosownych kwalifikacji, a będący właścicielami gospodarstw.

Najwyższy dochód uzyskują rolnicy po średniej i zawodowej szkole rolniczej. Dopiero w dalszej kolejności absolwenci kursów kształcenia rolniczego, a na końcu przysposobieni rolniczy. Najniższy dochód osiągają rolnicy bez ukończenia szkoły podstawowej. (pej)

Fachowcy powiadają, że nie ma się czym cieszyć. Co drugi bowiem czynny zawodowo piłanin związany jest z pracą w rolnictwie, ale tylko 60 proc. spośród nich dysponuje rolniczymi kwalifikacjami. U-

Leszczyńskie

Wiedza o kompozytorze ważna jak znajomość jego pieśni

W przyszłym roku obchodzić będziemy 200 rocznicę urodzin wielkiego kompozytora — Karola Kurpińskiego. Z tej okazji Towarzystwo Muzyczne im. K. Kurpińskiego w Lesznie — (kompozytor urodził się bowiem w pobliskich Włoszakowicach) organizuje konkurs dla młodzieży szkolnej. Jego celem jest nie tylko poznanie drogi życiowej i twórczości kompozytora, ale także rozbudzenie zainteresowań historią i życiem muzycznym kraju w okresie jego działalności.

Konkurs jest dwuetapowy. Pierwszy przeprowadzą w poszczególnych szkołach nauczyciele wychowania muzycznego do końca roku, drugi — wojewódzki potrwa do czerwca 1985 roku. Zakończenie wraz z wręczeniem nagród nastąpi za rok. (ap)

Konkurs przeznaczony jest dla uczniów wszystkich szkół. Uczestnicy winni opracować krótką biografię kompozytora, włączyć się w obchody rocznicowe, a przede wszystkim wykaazać się wiedzą o życiu i twórczości Karola Kurpińskiego, jego działalności pedagogicznej, dyrygenckiej i wydawniczej, wiadomością o epoce, w której żył. Ponadto powinni oni umieć zaśpiewać przynajmniej jedną z jego pieśni. Przed drugim etapem konkursu młodzież weźmie udział w koncertach muzycznych oraz rajdzie turystycznym. Finałowe zmagania zakończy wypełnienie testów.

Informacji na temat konkursu udziela Towarzystwo Muzyczne im. K. Kurpińskiego w Lesznie, ul. Słowiańska 38, tel. 30-10. (ap)

WRZESIEŃ 28 Piątek Luby Wacława Sionce: 6.46—18.40

TEATRY

POZNAN WIELKI — g. 19 „Turandot”; MUZYCZNY — g. 19 przedst. zamkn. „Księżniczka czardasza”; LALKI I AKTORA — g. 18 „Bałki” Puszkina;

KINA

CHODZIEŻ Notec: „Dziecko Rosemary” (amer.), „Czarodziejski Lolo” (weg.); GOSTYN: „Widziadło” (pol.), „Za siedmioma morzami” (NRD); GNIEZNO Lech: „Tootsie” (amer.); Polonia: „Najlepszy kumpel” (amer.); GRODZISK: „Akademia pana Kleksa” (pol.-radz.), „Debiutancka” (pol.); JAROCIN: „Ja cie trzymam, ty mnie trzymasz za brodkę” (fr.), „Przygody skrzatów” (pol.); KALISZ Kosmos: „Thais” (pol.); Oaza: „Thais” (pol.), Syrena: „Rocky II” (amer.), „Coma” (amer.); KEPNO: „To tylko rock” (pol.); KŁODAWA: „Colargol i cudowna walizka” (pol.), „Haracz szarego dnisz” (pol.); KONIN: Centrum „Impertum

kontratakuje” (amer.), „Wedle wyroków twoich” (pol.-RFN); Górnik: „Bliższe spotkania trzeciego stopnia” (amer.), „Afera Concorde” (wł.); KOŚCIAN: „Szpital Britannia” (ang.), „Filip z konopi” (pol.); KROTOSZYN: „Karate po polsku” (pol.); LESZNO Panorama: „Seksmisja” (pol.); NOWY TOMYSŁ: „Butch Cassidy i Sundance Kid” (amer.), „Meżczyzna w peruce” (NRD); OBORNIKI: „Na granicy” (amer.), „Piękna i potwór” (czech.); OBRZYCKO: „Buleczka” (pol.), „Seksmisja” (pol.); PIŁA Sokół: „Idealna para” (amer.); PLESZEW: „Niebiańskie dni” (amer.), „Historia żółtej ciemki” (pol.); PNIEWY: „Ucieczka z Alcatraz” (amer.); RAWICZ: „Dla jednej trójki” (bułg.), „Na granicy” (amer.); SŁUPCA: „Tysiąc miliardów dolarów” (fr.), „Tropiciel” (NRD); SZAMOTUŁY: „Psy wojny” (amer.), „Maria i Mirabella” (rum.); ŚRODA: „Szpital Britannia” (ang.), „Nitech żyją duchy” (czech.); TRZCIANKA: „1941” (amer.), „Pod borsuczą skałą” (czech.); WRONKI: „Dzięki Bogu już piątek” (amer.), „Jak się budzi królowny” (czech.); WRZEŚNIA: „Widziadło” (pol.), „Wybory w VII C” (NRD); WSCHOWA: „Synteza” (pol.);

RADIO

Z PROGRAMU I: 9 — Cztery pory roku; 12.30 — Tańce bułgarskie; 16.05 — Bitwa o Warszawę; 17.25 — Gitara, banjo i country; 19.30 — Radio dzieciom — „Zielona Półnoka”; 20.40 — Wiersze dla ciebie; 21.15 — Muzyka baroku; 23.25 — Dyskoteka przed sobotą

Wiadomości: 1, 2, 3, 4, 5, 5.30, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12.05, 14, 16, 18, 19, 20, 22, 23

Z PROGRAMU II: 8.10 — Stereo-foniczne archiwum polskiej piosenki; 11 — Zawsze po jedynastej; 13.30 — Album operowy; 15.10 — Polska miniatura instrumentalna; 18.30 — Klub Stereo; 20 — Transmisja koncertu z festiwalu „Warszawska Jesień”; 0.45 — Poezja trubadurów

Wiadomości: 8, 8, 13, 17, 19.50, 0.50

Z PROGRAMU III: 6 — Zapraszamy do Trójki; 10 — Magazyn studencki; 13.40 — Powtórka z rozrywki; 16 — Zapraszamy do Trójki; 19 — Pamiętnik potoczny — wrzesień 1984; 20.45 — Prąd z atomu; 22.15 — Śpiewać poezję; 23 — Zapraszamy do Trójki

Wiadomości: 7, 8, 9, 12, 15, 16, 17, 19, 22.05

Z PROGRAMU IV: 8.50 — Muzyczne wycinki; 11 — „Histo-

ria — działacz — myśliciel” (historia kl. III lic.); 18.25 — Miniatury romantyków; 16.35 — Magazyn nowości medycznych; 18.20 — Muzyczne hobby; 20.20 — Wszelkiwiadna statystyka; 23.30 — Nadzieje medycyny — przeszczypty wiatroby

Wiadomości: 7, 12.05, 16, 19.30, 23.50

AUDYCJE Z POZNANIA: 6.05 — Radioexpress na dzień dobry; 13.05 — Czas dobrych gospodarzy; 17.05 — Omówienie programu; 17.10 — Radioexpress; 17.20 — Muzyczny relaks; 17.30 — Magazyn kulturalny; 17.55 — Turniej przyjaźni laskarek; 18 — Wirtuoz gitary — Larry Carlton

PROGRAM TELEWIZJI zamieszczamy na str 5

muzea WYSTAWY

ARCHEOLOGICZNE (ul. Wodna 27) — g. 10-16, sob. g. 10-18, niedz. i św. g. 10-15, pon. i dni pośw. — zamkn. ARMII „Poznań” (Cytadela) — g. 9-16 niedz., św. g. 10-18 niedz. i dni pośw. zamkn. FORTU VII (ul. Polska) g. 9-16, sob, pon zamkn. HISTORII M. POZNANIA (St Rynek) śr. piąt. g. 12-18, wt. czw. g. 9-15, niedz. i św. 10-15, sob.

pon. zamkn. do odwołania zamkn. HISTORII RUCHU ROBOTNICZEGO (St. Rynek) — g. 10-18, poniedz. — zamkn. „Poznań na przełomie XIX i XX wieku”

INSTRUMENTÓW MUZYCZNYCH — zamkn. do odwołania LITERACKIE H. SIENKIEWICZA (St. Rynek 64), g. 10-17 sob., niedz. i św. zamkn. „Pisarze polscy w medalierstwie”

NARODOWE (al. Marcinkowskiego 9) codziennie i wolne sob. g. 9-18, niedz. 10-15, pon. zamkn. „Bauchaus, prace warsztatowe w Weimarze” (do 15 X)

PIERWSZYCH PIĄSTÓW NA LEDNICZY G. 9-17, pon. i dni pośw. — zamkn. WOJSKOWE g. 10-18, niedz. św. g. 10-15, pon., dni pośw. zamkn.

WYZWOLENIA M. POZNANIA (Cytadela) — g. 9-16, niedz. i św. g. 10-18, poniedz. — zamkn. MUZEUM POCZĄTKÓW PAŃSTWA POLSKIEGO (Gniezno) — g. 10-17, pon. dni pośw. — zamkn. — g. 9-15, śr. g. 12-18, niedz. i św. g. 10-15, pon., wt. — zamkn. „Tka nina S. Antonijewicz” (do 15 X)

ROLNICTWA (Szreniawa) — g. 9-15 — g. 9-16, pon. dni pośw. — zamkn.

ŁOWIECTWA WIELKOPOLSKIEGO (Uzarszewo) — g. 9-14, niedz. i św. g. 10-16, pon., dni pośw. zamkn.

MUZEUM DAWNEJ MOTORY. ZACJI (Suchy Las) — piąt., sob. i niedz. g. 10-16.

W GOŁUCHOWIE — g. 10-16 niedz. g. 10-18 pon., dni pośw. i wt. — zamkn.

W KORNIKU — g. 9-15. GALERIA W ROGALINIE — śr., piąt. i niedz. g. 19-16, sob. g. 10-18, pon. i wt. — zamkn.

ADAMA MICKIEWICZA (w Smoleńcu) — g. 10-18, niedz. i św. g. 10-18, pon. i dni pośw. zamkn.

MARTYROLOGICZNE (w Zabikowie) g. 9-15, sob., niedz. i św. 10-15, pon. i dni pośw. zamkn.

BWA „Arsenal” „Rzeźba polska 1944-1984” g. 11-18, niedz. i św. g. 10-15, pon. zamkn. (do 21. X.) PAŁAC KULTURY hall sali wielkiej — wystawa z cyklu „40 lat PRL” — „Historia powojennego kina polskiego w plakacie filmowym” — g. 12-20 (do 30. IX.)

PTF (Paderewskiego 7) — wystawa indywidualna Peetera Tominga (Estonia, ZSRR) — g. 10-19, wolne sob. niedz. g. 10-15 (do 30. IX.)

„Głos Wielkopolski” — redaktorzy w województwach KALISZ ul. Kazimierzowska 4 tel. 762—50; KONIN pl. PZPR 5 tel. 266—67; LESZNO ul. Słowiańska 38, tel. 20-60-68 PIŁA ul. Okrzei 7a tel. 226—30.